EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 18.11.2020
COM(2020) 740 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Poročilo o delovanju evropskega trga ogljika

Kazalo

Seznam kratic in okrajšav ... 2

1. UVOD ... 4

2. INFRASTRUKTURA EU ETS ... 5

2.2 Register Unije in evidenca transakcij Evropske unije (EUTL) ... 8

3. DELOVANJE TRGA OGLJIKA V LETU 2019 ... 9

3.1 Ponudba: pravice, ki so dane v obtok ... 10

3.1.1 Zgornja meja ... 10

3.1.2 Izdane pravice ... 13

3.1.2.1 Brezplačna dodelitev ... 13

3.1.2.2 Prodaja pravic na dražbi ... 15

3.1.2.3 Odstopanje od prodaje vseh pravic na dražbi za proizvodnjo električne energije in toplote ... 18

3.1.2.4 Program NER300 ... 21

3.1.2.5 Sklad za inovacije ... 22

3.1.2.6 Sklad za modernizacijo ... 23

3.1.2.7 Nadomestilo za posredne stroške zmanjševanja emisij ... 24

3.1.3 Mednarodni dobropisi ... 26

3.2 Povpraševanje: pravice, vzete iz obtoka ... 27

3.3 Uravnoteženje ponudbe in povpraševanja ... 28

4. LETALSTVO ... 32

5. NADZOR TRGA ... 35

6. SPREMLJANJE IN PREVERJANJE EMISIJ TER POROČANJE O NJIH ... 37

7. PREGLED UPRAVNIH UREDITEV ... 39

8. SKLADNOST IN IZVRŠEVANJE ... 40

9. ZAKLJUČKI IN OBETI ... 42

PRILOGA ... 44

Seznam kratic in okrajšav

UPA	Uredba o preverjanju in akreditaciji
PO	Pristojni organ
CCS	Zajemanje in shranjevanje CO_2
CCU	Zajemanje in uporaba CO_2
CDM	Mehanizem čistega razvoja
CER	Potrjena zmanjšanja emisij
CORSIA promet	Shema za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za mednarodni letalski
CSCF	Medsektorski korekcijski faktor
EA	Evropsko združenje za akreditacijo
EGP	Evropski gospodarski prostor
EEX	European Energy Exchange
EIB	Evropska investicijska banka
ERU	Enote zmanjšanja emisij
ESMA	Evropski organ za vrednostne papirje in trge
EU ETS	Sistem EU za trgovanje z emisijami
EUTL	Evidenca transakcij Evropske unije
TGP	Toplogredni plin
ICAO	Mednarodna organizacija civilnega letalstva
ICE	InterContinental Exchange Futures Europe
InnovFin EDP	Demonstracijski projekti na področju energije InnovFin
JI	Skupno izvajanje
MAR	Uredba o zlorabi trga
MiFID2	Direktiva o trgih finančnih instrumentov
MiFIR	Uredba o trgih finančnih instrumentov
MRR	Uredba o spremljanju in poročanju
MRVA	Spremljanje, poročanje, preverjanje in akreditacija
MSR	Rezerva za stabilnost trga
NAO	Nacionalni akreditacijski organ

NER	Rezerva za nove udeležence
OTC	Izvedeni finančni instrumenti prostega trga
PFC	Perfluorirani ogljikovodiki
OVE	Obnovljivi viri energije
SARP	Standardi in priporočene prakse CORSIA
TNAC	Skupno število pravic v obtoku

1. UVOD

Evropski sistem za trgovanje z emisijami (EU ETS) je od leta 2005 temelj strategije EU za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP) iz industrije ter proizvodnje električne energije in toplote. Znatno prispeva k doseganju splošnega cilja EU, da se emisije TGP do leta 2020 zmanjšajo za 20 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990, v zvezi s katerim je EU na dobri poti, da ga bo presegla.

To poročilo o delovanju evropskega trga ogljika je predstavljeno v skladu z zahtevami iz člena 10(5) in člena 21(2) Direktive 2003/87/ES[1] (v nadaljnjem besedilu: direktiva o EU ETS). Cilj poročila je zagotoviti letni pregled razvoja na evropskem trgu ogljika. To poročilo zajema leto 2019, vendar je v njem predstavljen tudi razvoj v prvi polovici leta 2020.

Kar zadeva naslednje desetletje, je bilo v sporočilu Komisije o načrtu za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030[2] predlagano povečanje cilja EU do leta 2030 za zmanjšanje emisij TGP s 40 % na vsaj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Da bi Komisija izpolnila ta ambicioznejši cilj, bo do junija 2021 pregledala vse ustrezne politike, povezane s podnebjem, in po potrebi predlagala spremembe. V okviru širšega svežnja zakonodaje na podlagi evropskega zelenega dogovora[3] bo revidiran tudi sistem EU ETS, vključno z morebitno razširitvijo sistema na nove sektorje.

Po reviziji direktive o EU ETS[4] potekajo priprave na izvajanje četrte faze[5], ki hitro napredujejo. V preteklem letu je bila sprejeta izvedbena zakonodaja o prilagoditvi brezplačne dodelitve na podlagi sprememb ravni dejavnosti[6] in o delovanju sklada za modernizacijo[7], dokončana pa je bila tudi druga revizija uredbe o prodaji na dražbi[8], da bi se uresničile zahteve četrte faze (glej poglavja 3.1.2.1, 3.1.2.2 in 3.1.2.6). Preostale izvedbene določbe se še dokončno oblikujejo in naj bi bile sprejete pred januarjem 2021.

---

[1] Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES, UL L 275, 25.10.2003, str. 32.

[2] COM(2020) 562 final – Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – Vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov – Načrt za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030.

[3] COM(2019) 640 final – Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Evropski zeleni dogovor.

[4] Direktiva (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2018 o spremembi Direktive 2003/87/ES za krepitev stroškovno učinkovitega zmanjšanja emisij in nizkoogljičnih naložb ter Sklepa (EU) 2015/1814 (UL L 76, 19.3.2018, str. 3).

[5] Sistem EU ETS se upravlja po fazah. Tretja faza zajema obdobje 2013–2020, četrta faza pa obdobje 2021–2030.

[6] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1842 z dne 31. oktobra 2019 o določitvi pravil za uporabo Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z nadaljnjimi ureditvami za prilagoditve brezplačne dodelitve pravic do emisije zaradi sprememb ravni dejavnosti (UL L 282, 4.11.2019, str. 20).

[7] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/1001 z dne 9. julija 2020 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z delovanjem sklada za modernizacijo, namenjenega podpori naložbam za modernizacijo energetskih sistemov ter izboljšanje energijske učinkovitosti nekaterih držav članic (UL L 221, 10.7.2020, str. 107).

[8] Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1868 z dne 28. avgusta 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1031/2010 zaradi uskladitve prodaje pravic na dražbi s pravili EU ETS za obdobje 2021–2030 in z razvrstitvijo pravic kot finančnih instrumentov v skladu z Direktivo 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 289, 8.11.2019, str. 9).

Od objave zadnjega poročila o trgu ogljika[9] je bil kazalnik presežka v rezervi za stabilnost trga objavljen četrtič, pri čemer kaže, da se je v letu 2019 presežek pravic zmanjšal, in sicer z 1,65 milijarde pravic v letu 2018 na približno 1,39 milijarde pravic[10]. Na podlagi kazalnika in revidirane zakonodaje o EU ETS se bo ponudba pravic za prodajo na dražbi leta 2020 zmanjšala za približno 375 milijonov pravic (skoraj 35 %) (glej poglavje 3.3).

Leta 2019 so se precej zmanjšale emisije iz nepremičnih naprav, in sicer za 9,1 % v primerjavi z letom 2018 (glej poglavje 3.2). Na to zmanjšanje je vplival predvsem elektroenergetski sektor, v katerem so se emisije zmanjšale za skoraj 15 %, saj sta premog nadomestili električna energija iz obnovljivih virov in proizvodnja električne energije v plinskih elektrarnah. Hkrati s tem najnovejšim zmanjšanjem so se za skoraj 20 % zmanjšale tudi skupne emisije iz nepremičnih naprav od začetka tretje faze sistema EU ETS. Emisije v letalskem sektorju so še naprej naraščale, kar se kaže z rahlim 1-odstotnim povečanjem v primerjavi z letom 2018 (glej poglavje 4).

V povezavi s sistemom trgovanja z emisijami je prišlo tudi do pomembnega razvoja na političnem področju, kot sta začetek veljavnosti sporazuma o povezavi EU ETS s sistemom Švice za trgovanje z emisijami 1. januarja 2020 ter preklic začasne prekinitve postopkov prodaje na dražbi in brezplačne dodelitve za Združeno kraljestvo po začetku veljavnosti sporazuma o izstopu Združenega kraljestva iz EU (glej poglavje 2.2).

Poleg tega je kriza zaradi COVID-19 marca/aprila 2020 povzročila precejšen kratkoročni padec cene ogljika. Kljub temu je signal glede cene ogljika ostal stabilen, in sicer je med januarjem 2019 in koncem junija 2020 v povprečju znašal približno 24 EUR[11]. Prihodki od prodaje pravic iz sistema za trgovanje z emisijami na dražbi so samo v letu 2019 presegli 14 milijard EUR, v prvih šestih mesecih leta 2020 pa 7,9 milijarde EUR. Na podlagi podatkov, ki so jih predložile države članice, je bilo med letom 2019 skupaj 77 % teh prihodkov porabljenih (ali predvidenih za porabo) za posebne podnebne in energetske ukrepe (glej poglavje 3.1.2.2).

Če ni navedeno drugače, so bili za to poročilo uporabljeni javno razpoložljivi podatki, ki jih je imela Komisija na voljo do junija 2020[12]. Splošne in opisne informacije o EU ETS so vključene v okvirje v celotnem poročilu.

2. INFRASTRUKTURA EU ETS

2.1 Obseg vključenih dejavnosti, naprav in operaterjev zrakoplovov

[9] Poročilo o trgu ogljika za leto 2019 je na voljo na spletnem naslovu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52019DC0557R(01).
[10] C(2020) 2835 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2020_2835_en.pdf.
[11] Vir: ICE.
[12] Presečni datum, ki se je uporabil, je bil 30. junij 2020.

EU ETS trenutno deluje v 27 državah članicah EU, na Islandiji, v Lihtenštajnu in na Norveškem, do konca leta 2020 pa tudi v Združenem kraljestvu. Od 1. januarja 2020 je EU ETS povezan tudi s švicarskim trgom ogljika (glej poglavje 2.2). Od leta 2021 bo poleg držav EU in držav EGP/Efte zajemal tudi naprave za proizvodnjo električne energije na Severnem Irskem. Z njim se urejajo emisije iz skoraj 11 000 elektrarn in proizvodnih obratov ter emisije približno 600 operaterjev zrakoplovov, ki letijo z letališč v EGP oziroma nanje. Vključuje približno 38 % emisij TGP v EU.

V tretji fazi EU ETS (2013–2020)* so sektorji z nepremičnimi napravami, ki jih ureja EU ETS, energijsko intenzivne panoge, vključno z elektrarnami in drugimi kurilnimi napravami z nazivno vhodno toplotno močjo, večjo od 20 MW (razen naprav za sežiganje nevarnih ali komunalnih odpadkov), naftnimi rafinerijami, koksarnami, proizvodnjo železa in jekla, cementnega klinkerja, stekla, apna, opeke, keramike, papirne kaše, papirja in kartona, aluminija, petrokemičnih proizvodov, amoniaka, proizvodnjo dušikove in adipinske kisline, glioksala in glioksilne kisline ter zajemanjem CO_2, njegovim prenosom s cevovodi in geološkim shranjevanjem.

Področje uporabe EU ETS za letalstvo je bilo v obdobju 2013–2016 omejeno na lete znotraj Evropskega gospodarskega prostora (EGP), da bi se podprla prizadevanja Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) za mednarodni sporazum o nadzoru emisij toplogrednih plinov iz letalstva. Da bi se še naprej spodbujala prizadevanja ter bi se omogočil začetek delovanja sheme ICAO za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika za mednarodni letalski promet (CORSIA), je bila omejitev na lete znotraj EGP leta 2017 podaljšana do leta 2023 (glej poglavje 4).

EU ETS vključuje emisije ogljikovega dioksida (CO_2), emisije dušikovega oksida (N_2O) iz proizvodnje dušikove in adipinske kisline, glioksilne kisline in glioksala ter emisije perfluoriranih ogljikovodikov (PFC) iz proizvodnje aluminija. Čeprav je udeležba v EU ETS obvezna, so v nekaterih sektorjih vključene le naprave nad določeno velikostjo. Poleg tega lahko sodelujoče države iz sistema izključijo male naprave (katerih emisije znašajo manj kot 25 000 ton ekvivalenta CO_2), če so vzpostavljeni nadomestni in enakovredni ukrepi. V četrti fazi (2021–2030) se lahko iz EU ETS izključijo zelo majhni onesnaževalci (katerih sporočene emisije so znašale manj kot 2 500 ton ekvivalenta CO_2 v zadnjih treh letih), če obstaja poenostavljena ureditev spremljanja za oceno količine njihovih emisij. Sodelujoče države lahko poleg tega v EU ETS dodajo več sektorjev in TGP (t. i. prostovoljna izbira).

Glede na poročila iz člena 21, ki so jih sodelujoče države[13] predložile leta 2020, je bilo leta 2019 z EU ETS skupaj zajetih 10 569 naprav s potrebnim dovoljenjem.

[13] „Poročila iz člena 21“ so poročila, ki jih države članice predložijo na podlagi zahtev iz člena 21 direktive o EU ETS. V okviru tega izraz „sodelujoče države“ ali preprosto „države“ vključuje 27 držav članic EU, Združeno kraljestvo in države EGP (Islandijo, Norveško in Lihtenštajn).

Emisije iz biomase, ki jo uporabljajo naprave v EU ETS, so se leta 2019 povečale za 4 % v primerjavi s predhodnim letom, emisije iz premoga pa so se zmanjšale za 19 %, kar je prispevalo k znatnemu 15-odstotnemu zmanjšanju emisij iz elektroenergetskega sektorja. Kar zadeva samo goriva, so bila tako kot v prejšnjih letih goriva, ki so izgorevala v okviru EU ETS, tudi leta 2019 še vedno predvsem fosilna. Vendar je 29 držav poročalo tudi o uporabi biomase v povezavi z 2 197 napravami (20,8 % vseh naprav). O največjem deležu emisij iz biomase v primerjavi z emisijami, zajetimi z EU ETS, po državah je poročala Litva: 68 %. Dve državi (Lihtenštajn in Malta) o uporabi biomase sploh nista poročali. Skupne emisije iz biomase so leta 2019 znašale približno 170 milijonov ton CO_2 (11 % v primerjavi s sporočenimi emisijami v okviru EU ETS), kar je jasno povečanje s 145 milijonov ton CO_2 leta 2018 (8 % v primerjavi s sporočenimi emisijami v okviru EU ETS). Od teh jih je bilo 99,2 % stopnje nič[14]. V letu 2019 se je prvič poročalo o uporabi manjše količine biogoriva. Dva operaterja zrakoplovov (po eden v Nemčiji in na Švedskem) sta poročala, da je to zajemalo 0,01 % emisij iz letalstva, vključenih v EU ETS, za leto 2019.

V okviru kategorij naprav na podlagi letnih emisij[15] je po podatkih za leto 2019 tako kot v prejšnjih letih 72 % naprav pripadalo kategoriji A, 21 % kategoriji B in 7 % kategoriji C. Za 6 053 naprav je bilo sporočeno, da so „naprave z nizkimi emisijami“[16] (57 % vseh).

Kar zadeva dejavnosti EU ETS, ki so dodatno navedene v zvezi z emisijami toplogrednih plinov razen CO_2, je bilo sporočeno, da so dovoljenja za proizvodnjo primarnega aluminija in perfluoriranih ogljikovodikov izdana v 13 državah (v Franciji, Grčiji, na Islandiji, v Italiji, Nemčiji, na Nizozemskem, Norveškem, v Romuniji, Sloveniji, na Slovaškem, v Španiji, na Švedskem in v Združenem kraljestvu), za proizvodnjo dušikove kisline in N_2O pa v 21 državah (v vseh razen na Cipru, Danskem, v Estoniji, na Irskem, Islandiji, v Latviji, Lihtenštajnu, Luksemburgu, na Malti in v Sloveniji). O drugih sektorjih N_2O, tj. proizvodnji adipinske kisline ter proizvodnji glioksala in glioksilne kisline, so poročale tri države (Nemčija, Francija in Italija) oziroma dve državi (Nemčija in Francija). O dejavnostih zajemanja in shranjevanja CO_2 sta poročali samo Norveška in Avstrija.

Tako kot lani je sedem držav (Francija, Hrvaška, Islandija, Italija, Slovenija, Španija in Združeno kraljestvo) uporabilo možnost izključitve malih onesnaževalcev iz EU ETS v skladu s členom 27 direktive o EU ETS. Količina izključenih emisij za leto 2019 je znašala 3,81 milijona ton CO_2 (približno 0,25 % vseh emisij iz nepremičnih naprav EU ETS v primerjavi z 0,17 % v predhodnem letu).

[14] V EU ETS je faktor emisije biomase določen na nič, če gre za skladnost z opredelitvijo pojma „biomasa“ in kadar so v zvezi z biogorivi ali tekočimi biogorivi izpolnjena trajnostna merila v skladu s členom 17(1) Direktive 2009/28/ES (direktiva o energiji iz obnovljivih virov). Za emisije stopnje nič ni treba predati pravic. Glede na podatke, predložene leta 2020 v skladu s členom 21, sta samo dve sodelujoči državi (Latvija in Danska) sporočili energijsko vsebnost biomase stopnje nič in ne dejanskih emisij. Zato se njihove emisije ne upoštevajo v predloženi skupni količini.

[15] Naprave kategorije C v ozračje letno izpustijo več kot 500 000 ton ekvivalenta CO_2, naprave kategorije B med 500 000 in 50 000 ton ekvivalenta CO_2, naprave kategorije A pa manj kot 50 000 ton ekvivalenta CO_2. Glej Uredbo Komisije (EU) št. 601/2012 z dne 21. junija 2012 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 181, 12.7.2012, str. 30).

[16] Naprave z nizkimi emisijami so podsklop naprav kategorije A, ki letno v ozračje izpustijo manj kot 25 000 ton ekvivalenta CO_2 (glej člen 47(2) Uredbe (EU) št. 601/2012).

Glede na informacije, ki so bile leta 2020 predložene v skladu s členom 21, je tako kot v prejšnjih letih osem držav (Belgija, Danska, Francija, Hrvaška, Lihtenštajn, Litva, Madžarska in Nizozemska) izkoristilo možnost iz določbe člena 13 uredbe o spremljanju in poročanju (MRR)[17], da se za nepremične naprave v primerih z majhnim tveganjem dovoli uporaba poenostavljenih načrtov za spremljanje. V primeru operaterjev zrakoplovov z nizkimi emisijami sta o uporabi te določbe za leto 2019 poročali dve državi (Belgija in Islandija).

Leta 2019 se je poročalo, da ima načrt spremljanja 611 operaterjev zrakoplovov (7 % manj kot leta 2018). 50 % (308) operaterjev, o katerih se je poročalo, je bilo komercialnih, drugih 50 % (303) pa je bilo nekomercialnih[18]. Skupno je 262 operaterjev zrakoplovov (43 %) spadalo med male onesnaževalce (v primerjavi z 287 (44 %) leta 2018).

2.2 Register Unije in evidenca transakcij Evropske unije (EUTL)

V registru Unije in evidenci transakcij Evropske unije (EUTL) se beleži lastništvo splošnih pravic in pravic za letalstvo, tako da se beležijo zneski na računih in transakcije med računi. Poleg tega se v teh sistemih evidentirajo emisije nepremičnih naprav in operaterjev zrakoplovov ter izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz teh emisij. Oba sistema upravlja in vzdržuje Komisija, nacionalni administratorji registra v sodelujočih državah pa so še vedno kontaktne točke za imetnike in zastopnike računov (podjetij in fizičnih oseb). Register Unije vsebuje račune in beleži informacije o skladnosti, EUTL pa samodejno preveri, zabeleži in odobri vse transakcije med računi, s čimer zagotavlja skladnost vseh prenosov s pravili EU ETS.

Podatki, ki se vnašajo v register Unije in EUTL, so pomemben vir informacij za različne vrste poročanja v okviru EU ETS, kot sta izračun kazalnika presežka v rezervi za stabilnost trga (glej poglavje 3.3) in poročanje, ki ga izvaja Evropska agencija za okolje. Poleg tega se z EUTL zagotavlja preglednost EU ETS, saj so v njej objavljene* informacije o skladnosti nepremičnih naprav in operaterjev zrakoplovov z določbami o EU ETS ter o transakcijah med računi.

* Informacije, objavljene v EUTL, so na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/clima/ets/.

V letu 2019 so register Unije, EUTL in javno spletno mesto EUTL v celoti delovali 24 ur na dan 365 dni, pri čemer so le kratke prekinitve zaradi tehničnih nadgradenj skupaj obsegale približno 7 ur.

[17] Uredba Komisije (EU) št. 601/2012 z dne 21. junija 2012 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 181, 12.7.2012, str. 30).
[18] Primer komercialnega operaterja zrakoplova je potniški letalski prevoznik, ki opravlja storitve za splošno javnost. Primer nekomercialnega operaterja zrakoplova je zrakoplov v zasebni lasti.

Komisija je od 1. januarja 2019 začasno prekinila[19] vse postopke za Združeno kraljestvo v zvezi z brezplačno dodelitvijo, dražbo in zamenjavo mednarodnih dobropisov v skladu z ukrepi[20] za zaščito okoljske celovitosti EU ETS v primerih, ko se pravo EU preneha uporabljati za državo članico, ki izstopi iz EU. Ta začasna prekinitev je bila odpravljena 1. februarja 2020, ko je začel veljati sporazum o izstopu Združenega kraljestva iz EU[21], ki je zagotovil, da bodo naprave in operaterji zrakoplovov v Združenem kraljestvu izpolnili svoje obveznosti glede skladnosti, povezane z emisijami v letih 2019 in 2020.

Sporazum o povezavi EU ETS s sistemom Švice za trgovanje z emisijami[22] je začel veljati 1. januarja 2020. Pogodbenici sta se dogovorili, da bosta za operacionalizacijo povezave med sistemoma za trgovanje z emisijami uvedli začasno rešitev[23], da bi se oba registra povezala in bi se tako omogočil prenos pravic med njima. Začasna rešitev je začela delovati 21. septembra 2020.

Marca 2019 je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1122[24], ki določa pravila za delovanje registra Unije v obdobju 2021–2030. Tehnično izvajanje novih pravil, uvedenih z Uredbo, še poteka, nove funkcionalnosti pa bodo v registru Unije na voljo od 1. januarja 2021.

3. DELOVANJE TRGA OGLJIKA V LETU 2019

V tem poglavju so navedene informacije o vidikih, povezanih s ponudbo pravic in povpraševanjem po njih, v okviru EU ETS. Oddelek o ponudbi vključuje informacije o zgornji meji, brezplačni dodelitvi, prodaji na dražbi, odstopanju od prodaje vseh pravic na dražbi za proizvodnjo električne energije in toplote (člen 10c), programu NER300 ter pripravah na sklad za inovacije in sklad za modernizacijo, poglavje o ureditvah nadomestil za posredne stroške zmanjševanja emisij in o uporabi mednarodnih dobropisov.

V zvezi s povpraševanjem so zagotovljene informacije o količini preverjenih emisij. Nato je predstavljeno uravnoteženje različnih elementov ponudbe in povpraševanja po pravicah na trgu ogljika prek rezerve za stabilnost trga.

[19] Sklep Komisije C(2018) 8707 z dne 17. decembra 2018 o navodilih centralnemu administratorju, da začasno prekine sprejemanje ustreznih postopkov za brezplačno dodelitev, dražbo in izmenjavo mednarodnih dobropisov za Združeno kraljestvo v okviru evidence transakcij Evropske unije za Združeno kraljestvo.
[20] Uredba Komisije (EU) 2018/208 z dne 12. februarja 2018 o spremembi Uredbe (EU) št. 389/2013 o določitvi registra Unije (UL L 39, 13.2.2018, str. 3).
[21] Sporazum o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL C 384I, 12.11.2019, str. 1).
[22] Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o povezavi njunih sistemov trgovanja z emisijami toplogrednih plinov (UL L 322, 7.12.2017, str. 3).
[23] https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/markets/docs/decision_201902_swiss_ets_linking.pdf.
[24] Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1122 z dne 12. marca 2019 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede delovanja registra Unije (UL L 177, 2.7.2019, str. 3).

3.1 Ponudba: pravice, ki so dane v obtok

3.1.1 Zgornja meja

Zgornja meja je največja absolutna količina TGP, ki jo lahko zajeti subjekti izpustijo, s čimer se zagotavlja doseganje cilja glede zmanjšanja emisij. Ustreza številu pravic, ki so dane v obtok v obdobju trgovanja. Skupna zgornja meja na ravni EU se uporablja za celotni sistem EU ETS.

Leta 2013 je bila zgornja meja za emisije iz nepremičnih naprav določena na 2 084 301 856 pravic. Ta zgornja meja se vsako leto zniža na podlagi linearnega faktorja zmanjšanja, ki znaša 1,74 % povprečja skupne količine pravic, izdanih vsako leto v obdobju 2008–2012, s čimer se bo zagotovilo, da bo največje število pravic, ki jih lahko uporabijo nepremične naprave, leta 2020 za 21 % manjše kot leta 2005.

Zgornja meja za letalski sektor je bila prvotno določena na 210 349 264 pravic za letalstvo na leto, kar je 5 % manj od povprečja letne ravni emisij iz letalstva v obdobju 2004–2006. Zaradi pridružitve Hrvaške EU ETS se je 1. januarja 2014 povečala za 116 524 pravic za letalstvo. Ta zgornja meja naj bi upoštevala zakonodajo iz leta 2008*, s katero so se v EU ETS vključili vsi leti iz EGP, v EGP ali znotraj EGP. Vendar je bil med letoma 2013 in 2016 obseg EU ETS začasno omejen na lete znotraj EGP, da bi se podprla priprava globalnega ukrepa ICAO za ohranitev emisij iz mednarodnega letalstva na ravneh iz leta 2020. Zato je bilo število pravic za letalstvo, ki so bile dane v obtok v obdobju 2013–2016, precej manjše od prvotne zgornje meje. Leta 2017 je bila omejitev na lete znotraj EGP podaljšana do leta 2023, da bi se podprl razvoj globalnega ukrepa ICAO (glej poglavje 4).

V četrti fazi EU ETS (2021–2030) se bo zgornja meja za nepremične naprave in letalstvo zmanjšala na podlagi linearnega faktorja zmanjšanja, ki znaša 2,2 %.

* Direktiva 2008/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o spremembi Direktive 2003/87/ES zaradi vključitve letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisij toplogrednih plinov v Skupnosti.

V preglednici 1 so prikazani podatki o zgornji meji za nepremične naprave in število pravic za letalstvo, ki so letno dane v obtok[25], za vsako leto tretje faze EU ETS.

[25] Število pravic za letalstvo, ki so bile dane v obtok od leta 2013, je rezultat pristopa od spodaj navzgor, ki se začne z brezplačno dodelitvijo (določeno z referenčnimi merili na podlagi dejavnosti za dejavnost operaterjev v EGP). Število pravic, prodanih na dražbi, se nato določi na podlagi dejstva, da bi morala brezplačna dodelitev (vključno s posebno rezervo za poznejšo razdelitev hitro rastočim operaterjem zrakoplovov in novim udeležencem) znašati 85 % vseh pravic, prodaja na dražbi pa 15 %.

Preglednica 1: Zgornja meja EU ETS v obdobju 2013–2020

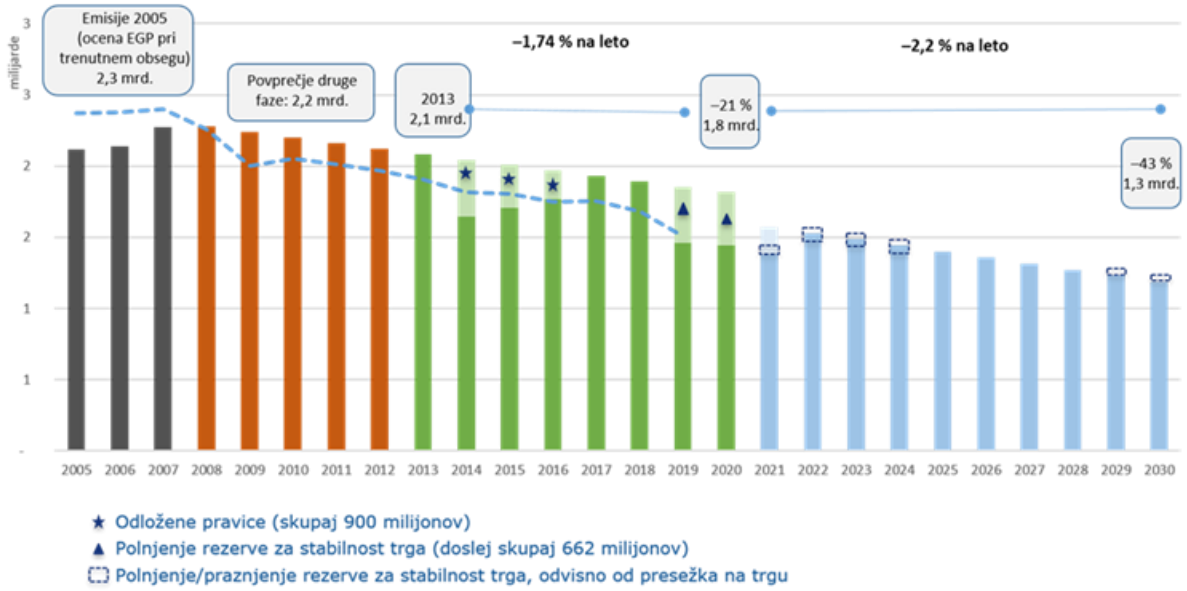
Leto	Letna zgornja meja (naprave)	Letne pravice za letalstvo, dane v obtok[26]
2013	2 084 301 856	32 455 296
2014	2 046 037 610	41 866 834
2015	2 007 773 364	50 669 024
2016	1 969 509 118	38 879 316
2017	1 931 244 873	38 711 651
2018	1 892 980 627	38 909 585
2019	1 854 716 381	38 946 562
2020	1 816 452 135	

1. februarja 2020 je začel veljati sporazum o izstopu Združenega kraljestva iz Evropske unije[27]. Direktiva o EU ETS se za Združeno kraljestvo uporablja do 31. decembra 2020, v skladu s Protokolom o Irski in Severni Irski[28] pa proizvodnja električne energije na Severnem Irskem ostaja del sistema EU ETS, skupaj z ustreznimi pravicami in obveznostmi.

Komisija je ta razvoj dogodkov upoštevala s sprejetjem Sklepa Komisije[29] o prilagojeni količini pravic za Unijo 16. novembra 2020. V preglednici 1 je povzeto znižanje zgornje meje na podlagi povečanja linearnega faktorja zmanjšanja na 2,2 % od leta 2021, hkrati pa so prikazani tudi vloga polnjenja rezerve za stabilnost trga in odloženi prispevki v rezervo za stabilnost trga (glej tudi poglavje 3.3).

[26] Posodobljeni podatki poleg brezplačne dodelitve in količin, prodanih na dražbi, vključujejo tudi zamenjave mednarodnih dobropisov.
[27] https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement_sl.
[28] https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/protocol-ireland-and-northern-ireland_sl.
[29] Sklep Komisije C/2020/7704.

Slika 1: Znižanje zgornje meje s povečanjem linearnega faktorja zmanjšanja na 2,2 % od leta 2021[30]

[30] Zgornja meja za obdobje 2021–2030 odraža objavo skupne količine pravic v EU ETS po brexitu v okviru Sklepa Komisije C/2020/7704. Posledice povečanja ciljev zmanjšanja emisij do leta 2030, ki ga je Komisija 17. septembra 2020 predlagala v načrtu za uresničitev podnebnih ciljev o zakonodaji o EU ETS, bodo ocenjene ob prihodnjem pregledu podnebne zakonodaje.

3.1.2 Izdane pravice

3.1.2.1 Brezplačna dodelitev

Čeprav je prodaja na dražbi v tretji fazi EU ETS privzeta metoda dodeljevanja, se je precej pravic brezplačno dodelilo industrijskim napravam za obravnavo tveganja selitve virov CO_2 (situacija, ko podjetja selijo proizvodnjo v tretje države z manj strogimi omejitvami glede emisij TGP, kar lahko povzroči povečanje njihovih skupnih emisij). Uporabljajo se naslednja načela:

- proizvodnja električne energije ni upravičena do brezplačnih pravic;
- brezplačne pravice za proizvodnjo se razdelijo v skladu z usklajenimi pravili na ravni EU;
- brezplačna dodelitev temelji na referenčnih merilih uspešnosti, da se okrepijo spodbude za zmanjšanje emisij TGP in inovacije ter nagradijo najučinkovitejše naprave;
- vzpostavljena je bila rezerva za nove udeležence na ravni EU, ki se uporablja za nove industrijske naprave in naprave, ki znatno povečajo zmogljivost, ter je enaka 5 % skupne količine pravic za tretjo fazo.

Sektorji in podsektorji, ki veljajo za izpostavljene visokemu tveganju selitve virov CO_2, se vključijo na seznam sektorjev, izpostavljenih selitvi virov CO_2*. Seznam je prvotno zajemal obdobje 2015–2019, z revidirano direktivo o EU ETS pa je bila njegova veljavnost podaljšana do 31. decembra 2020.

Ker je v tretji fazi povpraševanje po brezplačni dodelitvi preseglo razpoložljivo količino, so se dodelitve za vse naprave, vključene v EU ETS, zmanjšale za enak delež z uporabo „medsektorskega korekcijskega faktorja“ (CSCF)**. Leta 2017 so bile prvotne vrednosti CSFC revidirane.***

* Veljavni seznam sektorjev, izpostavljenih selitvi virov CO_2, je na voljo na spletnem naslovu http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:32014D0746.

** Sklep Komisije 2013/448/EU (UL L 240, 7.9.2013, str. 27).

V tretji fazi je približno 43 % skupne količine razpoložljivih pravic dodeljenih brezplačno, delež pravic, ki naj bi jih države članice prodale na dražbi, pa znaša približno 57 %.

Začetna rezerva za nove udeležence, zmanjšana za 300 milijonov pravic za program NER300, katerega namen je podpreti inovacije, je zajemala 480,2 milijona pravic. Do junija 2020 je bilo za celo tretjo fazo rezerviranih 171,1 milijona pravic za 1 089 naprav. Ostanek rezerve za nove udeležence znaša 309,1 milijona pravic. Čeprav se do konca tretje faze pričakujejo spremembe pri dodelitvi, bo precej teh pravic ostalo nedodeljenih. Nedodeljene pravice iz rezerve za nove udeležence za tretjo fazo bodo ob koncu tretje faze

vključene v rezervo za stabilnost trga, iz katere se bo 200 milijonov pravic vključilo v rezervo za nove udeležence za četrto fazo.

Do konca junija 2020 se je zaradi zaprtja naprav ali zmanjšanja njihove proizvodnje ali proizvodne zmogljivosti prvotno odobreno število brezplačno dodeljenih pravic do konca tretje faze zmanjšalo za približno 570 milijonov.

Preglednica 2: Število pravic (v milijonih), brezplačno dodeljenih industriji od leta 2013 do junija 2020[31]

	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Brezplačna dodelitev[32] **(EU-27 + ZK + države Efte, ki so del EGP)**	903,0	874,8	847,6	821,3	796,2	771,9	748,1[33]	724,8
Dodelitev iz rezerve za nove udeležence (nove naložbe in povečanja zmogljivosti)	11,7	15,2	18,9	22,7	24,4	26,0	26,5	25,4
Nedodeljene brezplačne pravice zaradi zaprtja ali sprememb v proizvodnji ali proizvodni zmogljivosti	40,6	59,5	73,1	70,5	79,1	83,4	79,8	84,6

Za preprečitev tveganja selitve virov CO_2 se bo brezplačno dodeljevanje nadaljevalo po letu 2020 na podlagi posodobljenih referenčnih vrednosti, določenih s sklicevanjem na delovanje 10 % najučinkovitejših naprav v EU. Komisija je februarja 2019 sprejela seznam sektorjev, izpostavljenih selitvi virov CO_2, za obdobje 2021–2030[34], ki bo veljal za celotno navedeno obdobje. Na tem seznamu so navedeni industrijski sektorji, ki so upravičeni do večjega deleža brezplačne dodelitve.

Da bi se odrazil napredek tehnologije in inovacij, bodo referenčne vrednosti za obdobji 2021–2025 in 2026–2030 posodobljene na podlagi dejanskih podatkov. Delegirani akt o reviziji

[31] Medtem ko so podatki v prejšnjih letih temeljili na priglasitvah držav članic do konca junija zadevnega leta, v letošnjem poročilu temeljijo na registru Unije s presečnim datumom 30. junij 2020. Ta nov pristop je bil izbran, da bi se natančneje upoštevale dodelitve, ko se pojavijo in so zabeležene v registru Unije.
[32] Začetna količina pred uporabo zmanjšanj, navedenih v nadaljevanju.
[33] Dodeljevanje za Združeno kraljestvo (48,0 milijona pravic od vseh za leto 2019), ki je bilo v letu 2019 začasno prekinjeno zaradi zaščitnih ukrepov za zaščito okoljske celovitosti EU ETS, se je znova nadaljevalo leta 2020.
[34] Delegirani sklep Komisije (EU) 2019/708, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:120:FULL&from=SL.

pravil o brezplačni dodelitvi za obdobje 2021–2030 je bil sprejet decembra 2018[35]. Pričakuje se, da bo izvedbena uredba o revidiranih referenčnih vrednostih, ki naj bi se uporabljale v obdobju 2021–2025, sprejeta do konca leta 2020 (glej Dodatek 6 k Prilogi).

V četrti fazi bodo dodelitve posameznim napravam pravočasno prilagojene, da se bodo upoštevala pomembna povečanja in zmanjšanja delovanja. Da bi se preprečili manipulacija in zloraba sistema za prilagoditev dodelitev ter neupravičeno upravno breme, je Komisija oktobra 2019 sprejela izvedbeni akt o opredelitvi dodatnih ureditev za prilagoditve[36] (glej Dodatek 6 k Prilogi).

3.1.2.2 Prodaja pravic na dražbi

Prodaja na dražbi je privzeti način za dodelitev pravic. Primarne dražbe zakonsko ureja uredba o prodaji na dražbi*, ki določa časovni načrt, upravljanje in druge vidike izvajanja dražb, da bi se zagotovil odprt, pregleden, usklajen in nediskriminatoren postopek.

* Uredba Komisije (EU) št. 1031/2010 z dne 12. novembra 2010 o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L 302, 18.11.2010, str. 1).

Dražbe leta 2019 so potekale prek dražbenega sistema·EEX, ki omogoča dražbe kot skupni dražbeni sistem za 25 držav članic, ki sodelujejo v skupnem postopku oddaje javnega naročila, za Poljsko, ki se je odločila, da ne bo sodelovala v skupnem postopku oddaje javnega naročila, vendar še ni imenovala ločenega dražbenega sistema, in za Nemčijo kot samostojni dražbeni sistem.

Sistem EEX je začel prodajati pravice na dražbi za Islandijo, Lihtenštajn in Norveško junija 2019 po spremembi Sporazuma EGP, v skladu s katero so lahko te države sodelovale pri sporazumu o skupni oddaji naročil za skupni dražbeni sistem. Na podlagi dogovora s temi tremi državami so količine pravic za prodajo na dražbi za obdobje 2013–2018 razporejene med leti 2019 in 2020, da bi se zagotovila stabilna in predvidljiva ponudba pravic na trgu.

V skladu z zaščitnimi ukrepi, sprejetimi za zaščito okoljske celovitosti EU ETS[37], v letu 2019 nobena pravica ni bila prodana na dražbi v imenu Združenega kraljestva. Potem ko je 1. februarja 2020 začel veljati sporazum o izstopu, so se dražbe za Združeno kraljestvo znova začele 4. marca 2020, potekajo pa prek dražbenega sistema ICE. Količina, vključena v časovni razpored dražb za Združeno kraljestvo za leto 2020, je enaka skupni količini, ki naj bi bila prodana na dražbi v koledarskih letih 2019 in 2020.

[35] Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:059:FULL&from=SL.
[36] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1842, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1603894673322&uri=CELEX%3A32019R1842.
[37] Sklep Komisije C(2018) 8707 z dne 17. decembra 2018 o navodilih centralnemu administratorju, da začasno prekine sprejemanje ustreznih postopkov za brezplačno dodelitev, dražbo in izmenjavo mednarodnih dobropisov za Združeno kraljestvo v okviru evidence transakcij Evropske unije za Združeno kraljestvo.

Do 30. junija 2020 je bilo opravljenih več kot 1 700 dražb. V preglednici 3 je prikazan pregled količin pravic[38], prodanih v okviru dražbenih sistemov EEX in ICE do 30. junija 2020, vključno z zgodnjimi dražbami[39] splošnih pravic.

Preglednica 3: Skupna količina pravic iz tretje faze, prodanih na dražbi od leta 2012 do 30. junija 2020[40]

Leto	Splošne pravice	Pravice za letalstvo
2012	89 701 500	2 500 000
2013	808 146 500	0
2014	528 399 500	9 278 000
2015	632 725 500	16 390 500
2016	715 289 500	5 997 500
2017	951 195 500	4 730 500
2018	915 750 000	5 601 500
2019	588 540 000	5 502 500
2020 (do 30. junija 2020)	360 446 000	3 371 500

Vir: EEX.

Zaradi začetka veljavnosti rezerve za stabilnost trga januarja 2019 se je ponudba pravic za prodajo na dražbi precej zmanjšala, kot je razvidno iz preglednice 3. Dražbe so praviloma potekale nemoteno, končne cene na dražbi pa so bile na splošno tesno usklajene s cenami na sekundarnem trgu.

Med januarjem 2019 in junijem 2020 so bile tri dražbe preklicane bodisi zaradi neizpolnjevanja pridržane cene bodisi zato, ker skupna količina ponudb ni dosegla količine pravic za prodajo na dražbi, kot določajo zadevna pravila iz uredbe o prodaji na dražbi. Skupaj s temi tremi dražbami je bilo skupno preklicanih 15 od več kot 1 700 dražb, opravljenih od konca leta 2012. Na sliki 2 je prikazan pregled končnih cen na dražbi od leta 2013 do 30. junija 2020.

[38] Količine splošnih pravic so bile določene ob upoštevanju Sklepa št. 1359/2013/EU. Količina pravic za letalstvo je bila določena ob upoštevanju Sklepa št. 377/2013/EU in Uredbe (EU) št. 421/2014.
[39] V letu 2012 so se zaradi komercialne prakse vnaprejšnje prodaje električne energije in kupovanja potrebnih surovin (vključno s pravicami) po prodaji proizvedene energije, ki je razširjena v elektroenergetskem sektorju, izvajale zgodnje dražbe pravic iz tretje faze.
[40] Preglednica vključuje količine za prodajo na dražbi za EU-27 + Združeno kraljestvo + EGP.

Slika 2: Končna cena splošnih pravic na dražbi od leta 2013 do 30. junija 2020

___ Končna cena na dražbi

Vir: EEX.

V Dodatku 2 je navedeno število udeležencev na dražbah splošnih pravic od leta 2013 do 30. junija 2020. Dražbeni sistemi podrobne rezultate posameznih dražb pravočasno objavijo na posebnih spletnih mestih. Dodatne informacije o uspešnosti dražb, vključno z informacijami o udeležbi, deležih pokritosti in cenah, so navedene v poročilih držav članic, objavljenih na spletnem mestu Komisije[41].

Skupni prihodki, ki so jih države članice, Združeno kraljestvo in države EGP ustvarili na dražbah med letom 2012 in 30. junijem 2020, so presegli 57 milijard EUR (glej preglednici 2.1 in 2.2 v Dodatku 2). Samo v letu 2019 so skupni ustvarjeni prihodki presegli 14 milijard EUR, v prvi polovici leta 2020 pa so dosegli 7,9 milijarde EUR. V skladu z direktivo o EU ETS bi morale države članice najmanj 50 % prihodkov od dražb, vključno z vsemi prihodki, ustvarjenimi s pravicami, razdeljenimi zaradi solidarnosti in rasti, ter vse prihodke od pravic, izdanih v zvezi z letalstvom[42], nameniti podnebnim in energetskim ukrepom.

Po informacijah, ki so jih države članice predložile Komisiji, so države članice leta 2019 skupno 77 % teh prihodkov porabile ali nameravale porabiti za posebne podnebne in energetske ukrepe. V obdobju 2013–2019 je bilo za take namene porabljenih približno 78 % prihodkov od dražb. Medtem ko je bil majhen del tega zneska (približno 1,9 milijarde ali 4 % vseh prihodkov v tem obdobju) porabljen za mednarodne podnebne in energetske ukrepe, je

[41] https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/auctioning_sl.
[42] Člen 3d(4) Direktive 2003/87/ES.

bila večina prihodkov od dražb v tretji fazi porabljena za domače podnebne in energetske ukrepe (večinoma za energijo iz obnovljivih virov, energijsko učinkovitost in trajnostni promet)[43].

Uredba o prodaji na dražbi je bila leta 2019 spremenjena[44], da bi se določil okvir za dražbo pravic in upravljanje projektov na podlagi sklada za inovacije in sklada za modernizacijo v četrti fazi. Pri spremembi se upošteva tudi uvrstitev pravic EU ETS med finančne instrumente na podlagi Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov (MiFID2).

Komisija je maja 2020 objavila razpis[45] za javno naročilo tretjega skupnega dražbenega sistema EU ETS za prodajo pravic na dražbi v imenu 25 držav članic in treh držav EGP-Efte ter pravic za sklad za inovacije in sklad za modernizacijo. Dražbe na tretjem skupnem dražbenem sistemu naj bi se začele v začetku leta 2021.

3.1.2.3 Odstopanje od prodaje vseh pravic na dražbi za proizvodnjo električne energije in toplote

V členu 10c direktive o EU ETS je določeno odstopanje od splošnega pravila prodaje na dražbi, da bi se v nekaterih državah članicah EU z manjšimi prihodki podprle naložbe v modernizacijo elektroenergetskega sektorja. V tretji fazi je to odstopanje uporabilo osem od desetih upravičenih držav članic*, ki so proizvajalcem električne energije dodelile določeno število brezplačnih pravic, če so se izvedle ustrezne naložbe.
Brezplačne pravice iz člena 10c se odštejejo od količine pravic, ki bi jih zadevna država članica sicer prodala na dražbi. Splošno načelo je, da lahko proizvajalci električne energije prejmejo brezplačne pravice v vrednosti, ki je enaka vrednosti izvedenih naložb iz njihovih nacionalnih naložbenih načrtov ali plačilom v nacionalni sklad, iz katerega se te naložbe financirajo, na podlagi nacionalnih pravil za izvajanje odstopanja. Ker bi brezplačna dodelitev pravic proizvajalcem električne energije na podlagi člena 10c direktive o EU ETS načeloma vključevala državno pomoč, so bile nacionalne sheme za izvajanje odstopanja iz člena 10c odobrene v skladu s pravili o državni pomoči, zanje pa veljajo zahteve iz smernic za državno pomoč. Dodelitev temelji na letnem poročanju Komisiji in njeni odobritvi.**
Prehodna brezplačna dodelitev na podlagi člena 10c bo v četrti fazi še vedno na voljo, vendar bodo ob tem veljale določbe za večjo preglednost in možnost, da upravičene države članice uporabijo celotno dodelitev na podlagi člena 10c ali njen del za podporo naložbam v okviru sklada za modernizacijo (glej poglavje 3.1.2.6). Na podlagi informacij, ki so jih države članice predložile Komisiji, bo uporaba člena 10c v naslednji fazi omejena, saj so se za izvedbo odstopanja odločile samo Bolgarija, Romunija in Madžarska. Druge upravičene države članice***, vključno s Poljsko in Češko, ki sta imeli največje količine prehodne brezplačne dodelitve v tretji fazi, so se odločile, da odstopanja ne bodo več uporabljale.

* V tretji fazi so bili do odstopanja upravičeni Bolgarija, Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska in Romunija. Malta in Latvija sta se odločili, da ga ne bosta uporabili.

** Smernice za nekatere ukrepe državne pomoči v okviru sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov po letu 2012 (UL C 158, 5.6.2012, str. 4).

*** V četrti fazi so do odstopanja upravičene Bolgarija, Češka, Estonija, Hrvaška, Latvija, Litva, Madžarska, Poljska, Slovaška in Romunija.

Skupna vrednost podpore za naložbe iz poročil za obdobje 2009–2019 znaša približno 13,1 milijarde EUR. Približno 83 % tega zneska je bilo namenjenih nadgradnji in dodatnemu opremljanju infrastrukture, ostalo pa naložbam v diverzifikacijo mešanice virov energije in v čiste tehnologije.

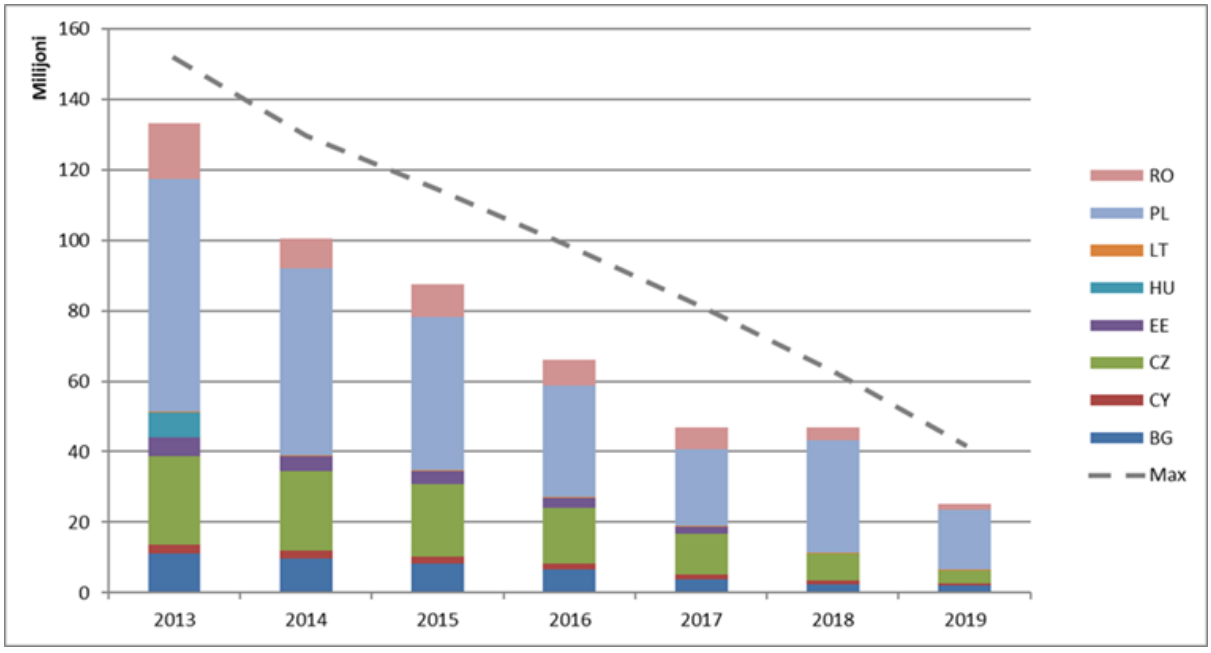
[43] Podrobnejše informacije o porabi prihodkov od dražb so na voljo v Poročilu EU o napredku na področju podnebnih ukrepov za leto 2020.
[44] Delegirana uredba Komisije (EU) z dne 28. avgusta 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1031/2010 zaradi uskladitve prodaje pravic na dražbi s pravili EU ETS za obdobje 2021–2030 in z razvrstitvijo pravic kot finančnih instrumentov v skladu z Direktivo 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta.
[45] https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=6456.

Število brezplačnih pravic, ki so bile proizvajalcem električne energije dodeljene leta 2019, je navedeno v preglednici 1.1 v Dodatku 1 k Prilogi, največje število pravic na leto pa je navedeno v preglednici 1.2 v Dodatku 1.

Nedodeljene pravice iz tretje faze se lahko prodajo na dražbi ali se v skladu z določbami direktive o EU ETS dodelijo v obdobju 2021–2030 za naložbe iz člena 10c, izbrane na podlagi konkurenčnega razpisnega postopka, ali za sklad za modernizacijo. Medtem ko se je Madžarska odločila, da bo svoje nedodeljene pravice iz člena 10c iz tretje faze prenesla v količino iz člena 10c v četrti fazi, se je večina drugih držav članic odločila svoje nedodeljene pravice prodati na dražbi. Romunija je izkoristila obe možnosti, saj je del svojih nedodeljenih pravic prenesla v četrto fazo, del pa jih je prodala na dražbi.

Na sliki 3 je prikazano število pravic iz člena 10c, dodeljenih za obdobje 2013–2019, po državah članicah.

Slika 3: Število pravic, brezplačno dodeljenih v skladu s členom 10c[46]

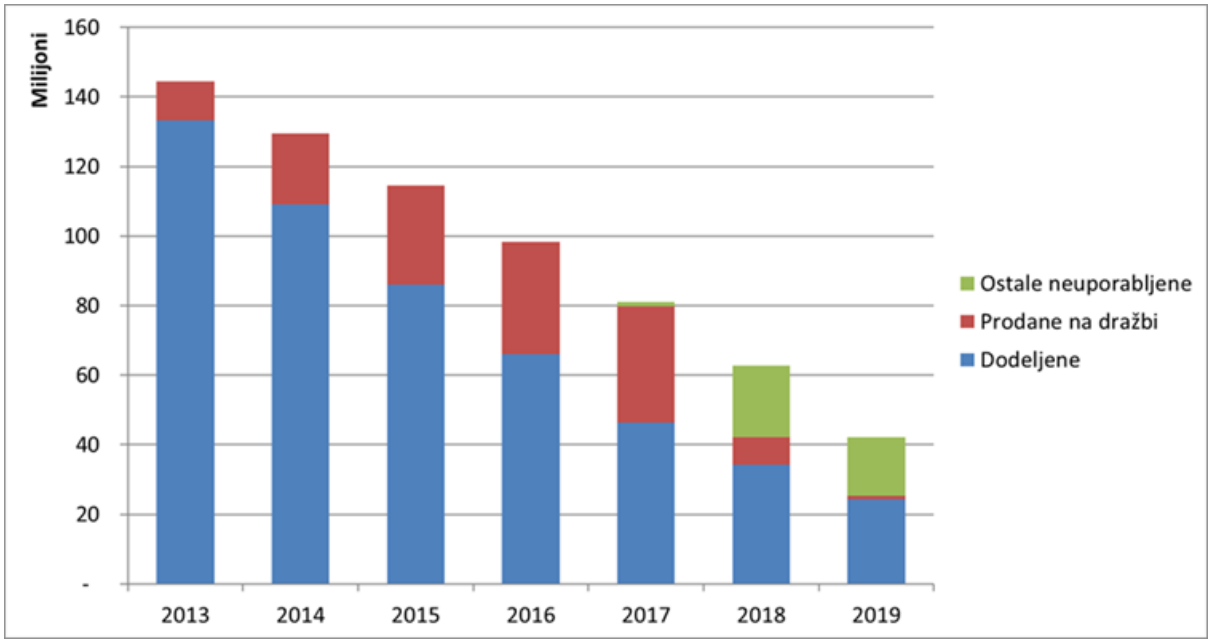

Vir: GD za podnebno politiko.

Na sliki 4 je prikazan obseg, v katerem so bile pravice iz člena 10c iz posameznega leta dodelitve v tretji fazi dodeljene, dodane dražbam ali ostale neuporabljene.

[46] Število pravic iz člena 10c, vključeno v ta podatek, lahko vključuje pravice, izdane z zamudo za prejšnja leta. V tem primeru so ustrezni zneski za posamezno leto zajeti v EUTL.

Slika 4: Porazdelitev pravic (dodeljene, prodane na dražbi, ostale neuporabljene)[47]

Vir: GD za podnebno politiko.

V preglednici 4 sta prikazani število neuporabljenih pravic iz člena 10c, ki so bile prodane na dražbi v obdobju 2013–2020, in število preostalih neuporabljenih pravic po letu dodelitve 2019, ki bodo bodisi prodane na dražbi v letu 2021 bodisi prenesene za dodelitev na podlagi člena 10c v četrti fazi bodisi prenesene v sklad za modernizacijo.

Preglednica 4: Ravnanje z neuporabljenimi pravicami iz člena 10c iz obdobja dodelitve 2013–2019[48]

Država članica	Število pravic iz člena 10c, ki so bile prodane na dražbi (v milijonih)	Število pravic iz člena 10c, ki so ostale neuporabljene (v milijonih)
BG	**9,8**	**0,5**
CY	**0,0**	**0,0**
CZ	**0,4**	**0,0**
EE	**2,9**	**0,0**
LT	**1,2**	**0,1**
PL	**105,3**	**34,7**
RO	**15,4**	**3,6**
HU	**0**	**0,9**
Skupaj	**135,0**	**39,7**

Vir: GD za podnebno politiko.

[47] Podatki vključujejo količine za prodajo na dražbi do časovnega razporeda dražb za leto 2020 in vključno z njim.
[48] Podatki vključujejo količine za prodajo na dražbi do časovnega razporeda dražb za leto 2020 in vključno z njim (iz obdobja dodelitve 2013–2019).

V preglednici 1.3 v Dodatku 1 k Prilogi je prikazano število nedodeljenih pravic, ki so jih države članice prodale na dražbi (ali predvidele za prodajo na dražbi) na podlagi odstopanja iz člena 10c, za obdobje 2013–2021.

3.1.2.4 Program NER300

Program NER300 je obsežen program financiranja inovativnih predstavitvenih projektov nizkoogljične energije. Namenjen je predstavitvi okoljsko varnega zajemanja in shranjevanja CO_2 (CCS) ter inovativnih tehnologij na področju obnovljivih virov energije (OVE) v komercialnem obsegu v EU. Financiral se je z monetizacijo 300 milijonov pravic do emisije iz rezerve za nove udeležence. Sredstva so bila dodeljena projektom, izbranim z dvema razpisoma za zbiranje predlogov, in sicer decembra 2012 in julija 2014.

Na podlagi dveh razpisov za zbiranje predlogov v okviru programa NER300 so bila v 20 državah članicah EU dodeljena sredstva v vrednosti 2,1 milijarde EUR, ki jih je prejelo 38 projektov OVE in en projekt CCS. Do 31. decembra 2019 se je začelo izvajati devet projektov: bioenergijski projekt Verbiostraw v Nemčiji, projekta s poljem vetrnic na kopnem Windpark Blaiken na Švedskem in Windpark Handalm v Avstriji, projekta s poljem vetrnic na morju Veja Mate in Nordsee One v Nemčiji, projekt pametnega omrežja Puglia Active Network v Italiji, projekta s poljem plavajočih vetrnic na morju Vertimed v Franciji in Windfloat na Portugalskem ter projekt koncentrirane sončne energije Minos v Grčiji. Za dokončan se šteje en projekt, tj. italijanski bioenergijski projekt BEST.

Še trije drugi projekti iz drugega razpisa napredujejo v pripravah na začetek izvajanja do 30. junija 2021. Zaradi težkega ekonomskega in političnega ozadja od vzpostavitve programa NER300 pri 22 projektih ni bilo mogoče pridobiti zadostne dodatne finančne podpore, zato so bili preklicani, s čimer se je sprostilo skupno 1,455 milijarde EUR. Še štirje projekti so v različnih fazah razvoja.

Na podlagi spremenjenega sklepa o NER300[49] je bilo mogoče sproščena sredstva iz preklicanih projektov iz prvega razpisa za zbiranje predlogov (doslej 708,7 milijona EUR) ponovno vložiti v obstoječe finančne instrumente, tj. v demonstracijske projekte na področju energije InnovFin in dolžniški instrument v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF DI), ki ju upravlja Evropska investicijska banka (EIB). Tako bo mogoče zagotoviti čim večje koristi programa NER300 in izkoristiti dodatne zasebne naložbe v nizkoogljične inovacije.

V obdobju, zajetem s poročilom, sta bila izbrana dva nova projekta za dodelitev neporabljenih sredstev programa NER300 v okviru demonstracijskih projektov na področju energije InnovFin, pri čemer bo ta podpora znašala približno 95 milijonov EUR (glej Dodatek 8 k Prilogi).

V okviru instrumenta InnovFin je na voljo tudi pomoč pri razvoju projektov za nosilce projektov, da bi se povečala zrelost njihovih projektov. Pred kratkim so trije podnebni

[49] Sklep Komisije (EU) 2017/2172 z dne 20. novembra 2017 o spremembi Sklepa 2010/670/EU v zvezi z razporeditvijo neizplačanih prihodkov iz prvega kroga razpisov za oddajo predlogov.

projekti prejeli finančna sredstva v višini 692 000 EUR v okviru pomoči pri razvoju projektov, zavarovana z neizplačanimi sredstvi programa NER300. S temi projekti se na Švedskem, v Italiji in na Nizozemskem obravnavajo podnebne spremembe, saj razvijajo inovativne, prve tovrstne predstavitvene obrate (glej Dodatek 8 k Prilogi).

Nazadnje, podpora v višini približno 34 milijonov EUR iz neizplačanih sredstev programa NER300 je bila v okviru CEF DI dodeljena trem inovativnih projektom na področju čistega prometa, ki imajo sedež v Italiji in Nemčiji (glej Dodatek 8 k Prilogi).

Sproščena sredstva iz preklicanih projektov iz drugega razpisa za zbiranje predlogov (doslej 746 milijonov EUR) bodo dodana razpoložljivim sredstvom za sklad za inovacije.

Preglednica 5: Projekti programa NER300, ki so jim bila sredstva dodeljena v okviru prvega in drugega razpisa za zbiranje predlogov[50]

	Prvi razpis za zbiranje predlogov	**Drugi razpis za zbiranje predlogov**
Projekti, ki se pripravljajo	0	6
Projekti, ki so v postopku spremembe statusa	1	0
Projekti, ki se izvajajo	8	1
Zaključeni projekti	1	0
Preklicani projekti	10	12
Skupaj	20	19

Vir: GD za podnebno politiko.

3.1.2.5 Sklad za inovacije

Sklad za inovacije je eden od dveh skladov financiranja rešitev z nizkimi emisijami ogljika, vzpostavljenih z revidirano direktivo o EU ETS za obdobje 2021–2030. Na konkurenčni podlagi bo podpiral prvi razvoj na trgu ter komercialno predstavitev inovativnih tehnologij in prelomnih inovacij v sektorjih, vključenih v EU ETS, vključno z inovativnimi obnovljivimi viri energije, energijsko intenzivnimi panogami, zajemanjem, uporabo in shranjevanjem CO_2 (CCUS), shranjevanjem energije ter nadomestnimi proizvodi in medpanožnimi projekti. Financiral se bo s prodajo 450 milijonov pravic na dražbi in neizplačanimi prihodki iz drugega razpisa za zbiranje predlogov programa NER300.

Prvi razpis za zbiranje predlogov[51] v okviru sklada za inovacije se je začel julija 2020. Razpis je odprt za projekte v upravičenih sektorjih iz držav članic EU, Norveške in Islandije.

[50] V skladu s Sklepom Komisije 2010/670/EU je bilo treba pri projektih, ki so jim bila sredstva dodeljena v okviru prvega razpisa, končno odločitev o naložbi sprejeti do konca leta 2016, pri projektih, ki so jim bila sredstva dodeljena v okviru drugega razpisa, pa do konca junija 2018.

Zagotovil bo financiranje z nepovratnimi sredstvi v skupni višini 1 milijarde EUR za obsežne projekte na področju čiste tehnologije, katerih stroški kapitala presegajo 7,5 milijona EUR. Nepovratna sredstva iz sklada za inovacije se bodo dodeljevala prožno, in sicer na podlagi dosežkov posameznega projekta, podprlo pa se bo lahko do 60 % stroškov, povezanih z inovacijami. Nepovratna sredstva se lahko kombinirajo z drugimi javnimi pobudami za financiranje, kot so državna pomoč ali drugi programi financiranja EU. Prvemu razpisu za zbiranje predlogov bodo sledili redni razpisi do leta 2030, da bi se podjetjem pomagalo pri vlaganjih in uvajanju prelomnih rešitev za čisto tehnologijo, potrebnih za podnebno nevtralnost EU do leta 2050, na trg.

Neodvisni zunanji ocenjevalci bodo projekte ocenili na podlagi celovitega sklopa meril: preprečevanje emisij toplogrednih plinov, inovacijski potencial, finančna, tehnična in operativna zrelost projektov ter njihov potencial za širitev in stroškovno učinkovitost.

Za projekte, ki se štejejo za obetavne, vendar še niso dovolj zreli, je z razpisom predviden proračun v višini 8 milijonov EUR za pomoč pri razvoju projekta.

Projekte je mogoče prijaviti prek portala EU za financiranje in javna naročila[52]. Rok za predložitev prijav v prvi fazi je 29. oktober 2020. Prijavitelji bodo obveščeni o rezultatih ocenjevanja in povabljeni k predložitvi popolne prijave oziroma bodo prejeli pomoč za razvoj projekta v prvem četrtletju leta 2021. Informacije o rezultatih ocenjevanja iz druge faze bodo zagotovljene v zadnjem četrtletju leta 2021. Nepovratna sredstva bodo dodeljena konec leta 2021.

Poleg tega namerava Komisija do konca leta 2020 objaviti namenski razpis za manjše projekte.

3.1.2.6 Sklad za modernizacijo

Sklad za modernizacijo je drugi od dveh skladov financiranja rešitev z nizkimi emisijami ogljika, vzpostavljenih z revidirano direktivo o EU ETS za četrto fazo. Podpiral bo naložbe v modernizacijo elektroenergetskega sektorja in širše energijske sisteme v desetih državah članicah z nižjimi prihodki[53]. Sklad bo začel delovati leta 2021.

Finančna sredstva sklada za modernizacijo se med države članice upravičenke porazdelijo na podlagi člena 10(d) direktive o EU ETS in Priloge IIb k tej direktivi. Poleg tega so se Romunija, Litva, Češka, Hrvaška, Madžarska in Slovaška odločile prenesti več pravic na svoje deleže v skladu za modernizacijo. Posledično je skladu na voljo skupno skoraj 650 milijonov pravic.

V direktivi o EU ETS so opredeljena prednostna področja za naložbe, in sicer proizvodnja in uporaba električne energije iz obnovljivih virov, izboljšanje energijske učinkovitosti (razen

[51] Razpis za zbiranje predlogov je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/innovfund-lsc-2020-two-stage.
[52] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home.
[53] Bolgarija, Češka, Estonija, Hrvaška, Latvija, Litva, Madžarska, Poljska, Romunija in Slovaška.

naprav na fosilna goriva), shranjevanje energije, modernizacija energetskih omrežij in pravičen prehod v regijah, odvisnih od ogljika. Vsaj 70 % sredstev sklada za modernizacijo se mora porabiti za prednostne naložbe. Naložbe na področjih, ki niso prednostna, bodo predmet natančnejše ocene Evropske investicijske banke (EIB) in glasovanja v odboru za naložbe, ki ga sestavljajo države članice, EIB in Komisija.

Komisija je julija 2020 sprejela izvedbeni akt[54] o delovanju sklada za modernizacijo. V izvedbenem aktu je določen smotrn postopek, v katerem so države članice odgovorne za izbiro in financiranje naložb ter poročanje o njih, pri čemer morajo upoštevati veljavna pravila o državni pomoči. Komisija bo odgovorna za odločitve o izplačilu na podlagi ocene, ki jo bo izvedla EIB.

3.1.2.7 Nadomestilo za posredne stroške zmanjševanja emisij

Poleg brezplačne dodelitve za kritje neposrednih stroškov zmanjševanja emisij, usklajene na ravni EU, lahko države članice EU dodelijo državno pomoč za nadomestilo nekaterim intenzivnim porabnikom električne energije v industriji za posredne stroške zmanjševanja emisij, tj. stroške, nastale zaradi višjih cen električne energije, ki so posledica tega, da proizvajalci električne energije na potrošnike prenesejo stroške nakupa pravic.

Komisija je zaradi zmanjšanja izkrivljanja konkurence na notranjem trgu, povečanja preglednosti in ohranitve cilja EU ETS, da se doseže stroškovno učinkovito razogljičenje, sprejela smernice za državno pomoč v okviru EU ETS*, ki veljajo do konca leta 2020. V smernicah so med drugim določeni upravičeni sektorji in najvišji zneski nadomestila za posredne stroške zmanjševanja emisij.

Komisija je zaradi skorajšnjega izteka veljavnosti sedanjih smernic revidirala smernice za državno pomoč v okviru EU ETS za obdobje 2021–2030. Nove smernice za državno pomoč** so bile sprejete 21. septembra 2020 (glej tudi Dodatek 6 k Prilogi).

* Smernice za nekatere ukrepe državne pomoči v okviru sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov po letu 2012 (UL C 158, 5.6.2012, str. 4).

** Smernice za nekatere ukrepe državne pomoči v okviru sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih

Doslej je Komisija odobrila 14[55] ureditev nadomestil za posredne stroške zmanjševanja emisij v 13 državah članicah. Avgusta 2019 je odobrila novo ureditev za Poljsko[56]. Pričakuje se, da bo Poljska leta 2020 začela izplačevati nadomestila za posredne stroške, nastale v letu 2019. Enako velja za romunsko ureditev, ki jo je Komisija odobrila maja 2020[57]. Še več drugih držav članic je navedlo, da nameravajo začeti izplačevati nadomestila za posredne stroške.

[54] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/1001, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:32020R1001.
[55] Poleg tega so bile sprejete spremembe francoske in španske ureditve.
[56] https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53850.
[57] https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56403.

Direktiva o EU ETS določa, da bi morale države članice, ki imajo vzpostavljeno ureditev nadomestil za posredne stroške zmanjševanja emisij, v treh mesecih po koncu vsakega leta v preprosto dostopni obliki javno objaviti skupni znesek zagotovljenih nadomestil ter razčlenitev po upravičenih sektorjih in podsektorjih.

Preglednica 6 vsebuje povzetek podatkov, ki so jih države članice objavile za nadomestila, izplačana v letu 2019. Ker Poljska in Romunija nista izplačali nadomestil za posredne stroške, nastale v letu 2018, ti državi članici nista upoštevani v preglednici.

Preglednica 6: Nadomestila za posredne stroške zmanjševanja emisij, izplačana v letu 2019

Država	Trajanje ureditve	Nadomestilo, izplačano leta 2019 za posredne stroške, nastale leta 2018 (v milijonih EUR)	Število upravičencev (naprav)	Prihodki od dražb v letu 2018 (v milijonih EUR)[58]	Odstotek prihodkov od dražb, porabljenih za nadomestilo za posredne stroške
UK[59]	2013–2020	22	60	1 607	3,7 %
DE	2013–2020	219	898	2 565	8,5 %
BE (FL)	2013–2020	35,9	107	379	11,4 %
BE (WL)	2017–2020	7,5	29		
NL	2013–2020	40,3	92	501	8,0 %
EL	2013–2020	16,8	50	519	3,2 %
LT	2014–2020	0,3	1	80	0,3 %
SK	2014–2020	6	8	229	2,6 %
FR	2015–2020	102,1	286	818	12,4 %
FI	2016–2020	29,1	61	250	11,6 %
ES	2013–2015	172,2	183	1 291	13,3 %
LU	2018–2020	4,2	4	18	23,2 %

Vir: Podatki, ki so jih države predložile GD za podnebno politiko.

Nadomestila za posredne stroške zmanjševanja emisij, ki so jih navedenih deset držav članic EU in Združeno kraljestvo izplačali v letu 2019 za stroške, nastale v letu 2018, so skupaj znašala približno 656 milijonov EUR. To je za skoraj 200 milijonov EUR več od zneska, izplačanega v letu 2018. Izrazito povečanje v primerjavi s prejšnjim letom je po eni strani mogoče pojasniti s precejšnjim povečanjem proračuna Španije (s 6 milijonov EUR v letu 2018 na 172 milijonov EUR v letu 2019) in po drugi strani z rahlim zvišanjem cene ogljika, ki se je uporabila za izračun nadomestila. Trajno zvišanje cene ogljika v letu 2018 še

[58] Prihodki od prodaje pravic za letalstvo na dražbi so izključeni.

[59] Podatki za Združeno kraljestvo, upoštevani v preglednici, so enaki kot v lanskem poročilu. Razlog za to je primerljivost z drugimi državami, ki izvajajo ureditve nadomestil za posredne stroške zmanjševanja emisij. Združeno kraljestvo objavlja podatke hitreje od drugih držav, zato so podatki za leto 2020 že na voljo na spletnem naslovu https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/903187/indirect-cost-compensation-uk-2019.pdf.

ni v celoti upoštevano v zneskih, izplačanih v letu 2019, saj je s smernicami predvidena uporaba terminske cene v letu x – 1.

V skladu z eno od določb o preglednosti iz revidirane direktive o EU ETS morajo države članice, ki so v posameznem letu porabile več kot 25 % svojih prihodkov od dražb za nadomestilo za posredne stroške, objaviti poročilo in v njem navesti razloge za prekoračitev zneska. To, da so bili prihodki od držav v letu 2018 bistveno višji kot v prejšnjih letih in da se nadomestilo še ni tako hitro zvišalo zaradi obveznosti uporabe cene za prejšnje leto, pomeni, da v nobeni od držav članic ni bil dosežen 25-odstotni prag. Države članice so za nadomestila za posredne stroške v povprečju porabile 7,9 % svojih prihodkov od dražb. V prihodnjih letih so pozvane k skrbnemu spremljanju svojih proračunov za to odhodkovno postavko.

3.1.3 Mednarodni dobropisi

Udeleženci v EU ETS lahko del svojih obveznosti v okviru EU ETS do konca ciklusa skladnosti za leto 2020* še naprej izpolnijo z uporabo mednarodnih dobropisov iz mehanizma čistega razvoja in skupnega izvajanja iz Kjotskega protokola*, pri čemer veljajo kvalitativne in kvantitativne omejitve. Ti dobropisi so finančni instrumenti, ki predstavljajo tono CO_2, odstranjeno iz ozračja ali zmanjšano v njem zaradi projekta zmanjševanja emisij. Dobropisi se ne predajo neposredno, ampak jih je mogoče kadar koli v koledarskem letu zamenjati za pravice.

V skladu z določbami direktive o EU ETS se mednarodni dobropisi v obdobju 2021–2030 ne bodo več uporabljali za skladnost EU ETS.

* S projekti mehanizma čistega razvoja in skupnega izvajanja se ustvarijo kjotski dobropisi za ogljik: enote potrjenega zmanjšanja emisij (CER) oziroma enote zmanjšanja emisij (ERU).

Čeprav bo natančna količina upravičenosti do mednarodnih dobropisov v drugi in tretji fazi (2008–2020) deloma odvisna od količine prihodnjih preverjenih emisij, tržni analitiki ocenjujejo, da bo znašala približno 1,6 milijarde dobropisov. Do koncu junija 2020 je skupno število uporabljenih ali zamenjanih mednarodnih dobropisov znašalo približno 1,54 milijarde, kar je več kot 96 % ocenjene najvišje dovoljene vrednosti. Samo v letu 2019 je bilo zamenjanih približno 17,3 milijona enot.

Za celoten pregled nad zamenjavo mednarodnih dobropisov glej Dodatek 3 k Prilogi.

3.2 Povpraševanje: pravice, vzete iz obtoka

Po podatkih iz registra Unije so se emisije iz nepremičnih naprav, ki sodelujejo v sistemu EU ETS, leta 2019 v primerjavi z letom 2018 močno zmanjšale, in sicer za 9,1 %. Kot je prikazano v preglednici 7, je na to zmanjšanje vplivala predvsem proizvodnja električne energije in toplote, katere emisije so se zmanjšale za približno 15 % v primerjavi z letom 2018, kar je posledica razogljičenja, saj sta premog nadomestili električna energija iz obnovljivih virov in proizvodnja električne energije v plinskih elektrarnah. Emisije iz industrije so se zmanjšale za skoraj 2 %, kar pomeni največje zmanjšanje v tretji fazi doslej. Na splošno so se emisije EU ETS iz nepremičnih naprav od začetka tretje faze leta 2013 zmanjšale za 19,8 %.

Preglednica 7: Preverjene emisije iz nepremičnih naprav (v milijonih ton ekvivalenta CO_2)[60]

Leto	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Preverjene emisije skupaj	1 904	1 867	1 908	1 814	1 803	1 750	1 755	1 682	1 530
Sprememba glede na leto **x – 1**		–2,0 %	2,2 %	–4,9 %	–0,6 %	–2,9 %	0,2 %	–4,1 %	–9,1 %
Preverjene emisije iz proizvodnje električne energije in toplote	1 206	1 201	1 138	1 049	1 043	1 001	996	930	792
Sprememba glede na leto **x – 1**		–0,5 %	–5,2 %	–7,8 %	–0,5 %	–4,1 %	–0,5 %	–6,6 %	–14,9 %

[60] Podatki za EU-27 + Združeno kraljestvo + EGP. Razvrstitev v kategoriji proizvodnje električne energije in toplote ter industrije v preglednici 7 temelji na klasifikaciji NACE iz podatkov, ki so jih države članice predložile v zvezi z nacionalnimi izvedbenimi ukrepi za leto 2020 v skladu s členom 11 Direktive 2003/87/ES.

Preverjene emisije iz industrijskih naprav	698	666	770	765	760	750	759	753	738
Sprememba glede na leto **x – 1**		–4,6 %	15,6 %	–0,7 %	–0,7 %	–1,3 %	1,3 %	–0,8 %	–1,9 %
Stopnja realne rasti BDP v EU-27 + Združenem kraljestvu	1,8 %	–0,4 %	0,3 %	1,7 %	2,4 %	2,0 %	2,6 %	2,0 %	1,5 %

Vir: EUTL, podatki o BDP, kot so sporočeni Eurostatu (oznaka preglednice: tec00115, dostop julija 2020). Preverjene emisije iz letalstva so sporočene ločeno v poglavju 4.

Preglednica 4.1 Dodatka 4 k Prilogi prikazuje razčlenitev preverjenih emisij razen CO_2 iz naprav po vrsti toplogrednega plina (N_2O in PFC).

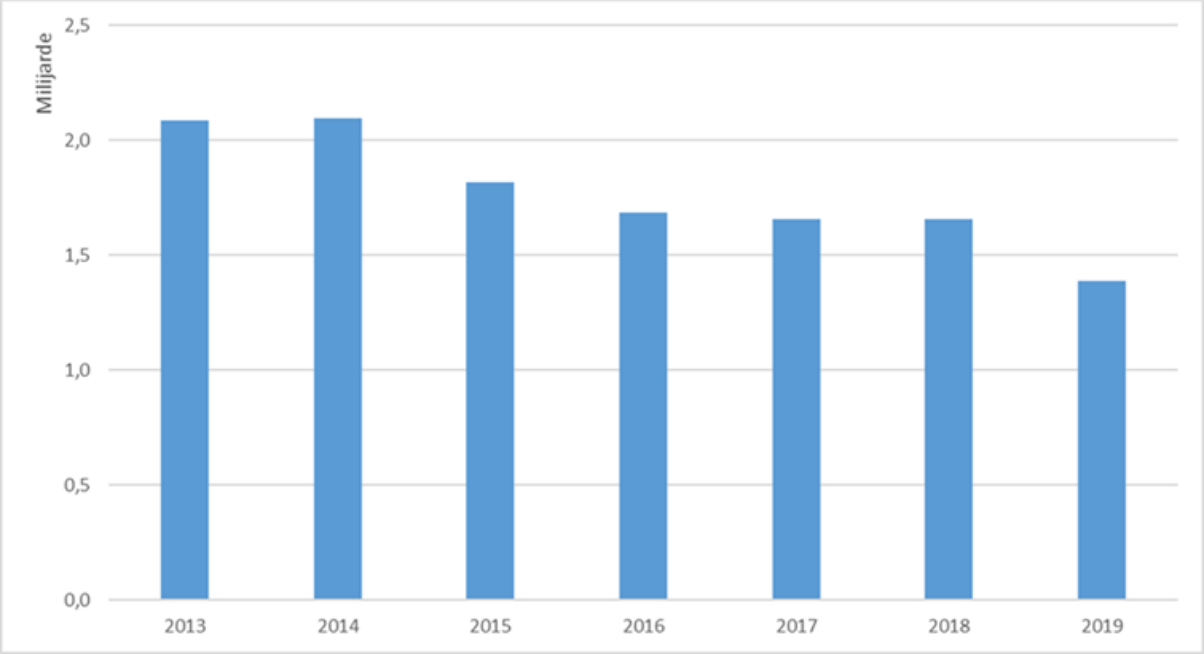
Leta 2019 je bilo prostovoljno ukinjenih 33 498 pravic. Skupno je bilo do junija 2020 evidentiranih 372 840 prostovoljnih ukinitev pravic. Večino ukinitev med letom 2013 in junijem 2020 so izvedli imetniki računov v registrih Združenega kraljestva, Nemčije, Švedske, Norveške in Nizozemske.

3.3 Uravnoteženje ponudbe in povpraševanja

Za EU ETS je bilo na začetku tretje faze leta 2013 značilno veliko strukturno neravnotežje med ponudbo pravic in povpraševanjem po njih, enakovredno 2,1 milijarde pravic. Za odpravo strukturnega neravnotežja je bila leta 2015 vzpostavljena rezerva za stabilnost trga (MSR), da bi bila ponudba pravic do emisij za prodajo na dražbi bolj prilagodljiva. Rezerva za stabilnost trga je začela delovati leta 2019.

Leta 2018 je presežek znašal 1,65 milijarde pravic, medtem ko je leta 2019 dosegel precej nižjo raven, in sicer 1,385 milijarde pravic. Slika 5 prikazuje gibanje presežka na evropskem trgu ogljika do konca leta 2019.

Slika 5: Gibanje presežka na evropskem trgu ogljika v obdobju 2013–2019

Vir: GD za podnebno politiko.

V okviru revizije EU ETS[61] so bile uvedene pomembne spremembe delovanja rezerve za stabilnost trga, kot je predstavljeno v spodnjem besedilnem polju.

[61] Direktiva (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2018 o spremembi Direktive 2003/87/ES za krepitev stroškovno učinkovitega zmanjšanja emisij in nizkoogljičnih naložb ter Sklepa (EU) 2015/1814 (UL L 76, 19.3.2018, str. 3), na voljo na spletnem naslovu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018L0410.

Ključni pojem za delovanje rezerve za stabilnost trga je skupno število pravic v obtoku. Če bo skupno število pravic v obtoku nad predhodno določeno zgornjo mejo (833 milijonov pravic), bodo pravice rezervi dodane, po drugi strani pa bodo iz rezerve sproščene, če bo število pravic v obtoku pod predhodno določeno spodnjo mejo (manj kot 400 milijonov pravic)*. Pravice se torej dodajo v rezervo za stabilnost trga ali pa se iz nje sprostijo, če so pravice v obtoku zunaj predhodno določenega razpona. V rezervo se dodajo tudi odložene in tako imenovane nedodeljene** pravice. Od leta 2023 pravice, ki se hranijo v rezervi za stabilnost trga in presegajo količino pravic, ki se prodajo na dražbi v predhodnem letu, ne bodo več veljavne.

Skupno število pravic v obtoku, ki je pomembno za določitev njihovega dodajanja v rezervo za stabilnost trga in sproščanja iz nje, se izračuna po naslednji formuli:

skupno število pravic v obtoku = ponudba – (povpraševanje + pravice v rezervi za stabilnost trga).

Sestavni deli ponudbe in povpraševanja, ki se uporabljajo v formuli, so opisani v sporočilu Komisije o skupnem številu pravic v obtoku, ki se vsako leto objavi do 15. maja.***

* Ali če se sprejmejo ukrepi iz člena 29a direktive o EU ETS.

** Nedodeljene pravice so pravice, ki niso dodeljene v skladu s členom 10a(7) direktive o EU ETS, tj. pravice, ki ostanejo v rezervi za nove udeležence, in pravice, ki izhajajo iz uporabe člena 10a(19) in (20), tj. pravice, predvidene za brezplačno dodelitev napravam, ki pa so ostale nedodeljene zaradi (delnega) prenehanja dejavnosti ali znatnega zmanjšanja zmogljivosti. Dejansko „nedodeljene“ pravice, ki izhajajo iz uporabe ustreznega faktorja selitve virov CO_2 za sektorje, ki v sedanjem obdobju niso vključeni na seznam sektorjev, izpostavljenih selitvi virov CO_2, ter pravice, ki se ne dodelijo v skladu s členom 10c direktive o EU ETS, niso predvidene za vključitev v rezervo za stabilnost trga v skladu s členom 1(3) Sklepa (EU) 2015/1814. Take pravice torej niso zajete (glej stran 225 Ocene učinka (SWD(2015) 135 final), ki je priložena predlogu iz leta 2015 za revizijo direktive o EU ETS).

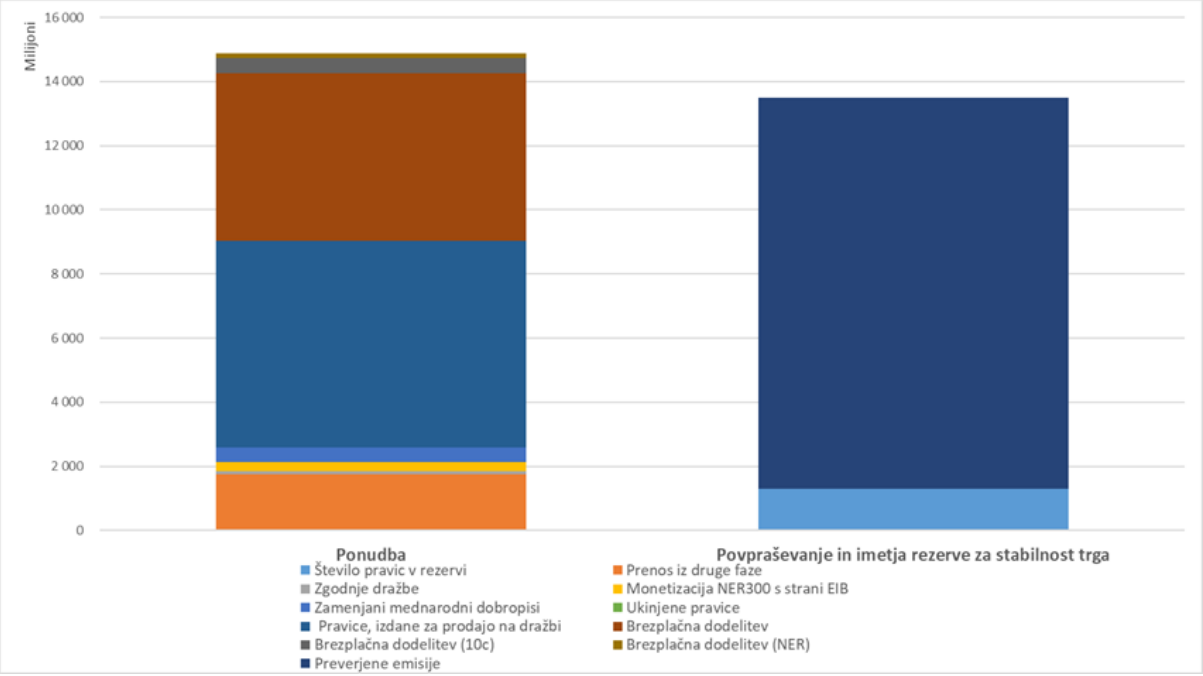
*** Glej najnovejše sporočilo o skupnem številu pravic v obtoku, objavljeno maja 2020: C(2020) 2835 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2020_2835_en.pdf.

Poročilo o trgu ogljika dopušča konsolidacijo številčnih podatkov za ponudbo in povpraševanje, ki so objavljeni v skladu s časovnim razporedom obveznosti poročanja iz direktive o EU ETS in njenih izvedbenih določb.

Na sliki 6 je prikazana sestava ponudbe in povpraševanja v letu 2019. Ustrezni podatki so bili objavljeni tudi v četrtem sporočilu o skupnem številu pravic v obtoku za namene rezerve za stabilnost trga[62].

[62] C(2020) 2835 final, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2020_2835_en.pdf.

Slika 6: Sestava kumulativne ponudbe in povpraševanja (v milijonih pravic) do konca leta 2019

Vir: GD za podnebno politiko.

Komisija je med pripravami na začetek izvajanja rezerve za stabilnost trga leta 2019 od sredine maja 2017[63] redno objavljala skupno število pravic v obtoku za predhodno leto. Maja 2020 je to storila četrtič, skupno število pravic v obtoku pa je znašalo 1 385 496 166 pravic[64]. Zaradi dokumenta, objavljenega leta 2020, se bo vključevanje pravic v rezervo za stabilnost trga nadaljevalo, s čimer se bo zmanjšala količina za prodajo na dražbi v letih 2020 in 2021.

Zato so se pravice za prodajo na dražbi leta 2020 na podlagi skupnega števila pravic v obtoku v letih 2019 in 2020 ter revidirane zakonodaje zmanjšale za skoraj 375 milijonov pravic (ali skoraj 35 %). Z uporabo enakega pristopa se bodo zmanjšale tudi količine pravic za prodajo na dražbi leta 2021. Dodatek 7 vsebuje informacije o prispevkih držav članic v rezervo za stabilnost trga za celotno leto 2020.

Komisija bo leta 2021 izvedla prvi pregled rezerve za stabilnost trga. V skladu s sklepom o rezervi za stabilnost trga je treba tri leta po začetku njenega delovanja (tj. konec leta 2021) izvesti pregled. Pregled bo izveden v širšem okviru revizije EU ETS zaradi povečanja cilja zmanjšanja emisij EU do leta 2030, ki je načrtovana za julij 2021. Komisija bo rezervo za stabilnost trga pregledala na podlagi analize urejenega delovanja evropskega trga ogljika, pri čemer bo posebno pozornost namenila odstotku za polnjenje rezerve za stabilnost trga, numerični vrednosti zgornje meje in številu pravic, ki naj bi se sprostile iz rezerve,

[63] C(2017) 3228 final, na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2017_3228_en.pdf.
[64] C(2020) 2835 final, na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2020_2835_en.pdf.

obravnavala pa bo tudi vpliv rezerve na rast, delovna mesta, industrijsko konkurenčnost EU in tveganje selitve virov CO_2.

4. LETALSTVO

Letalski sektor je del EU ETS od leta 2012. Prvotna zakonodaja je zajemala vse dohodne lete v Evropski gospodarski prostor (EGP) in izhodne lete iz njega. Vendar je EU obveznosti začasno omejila na lete letalskih prevoznikov vseh držav znotraj EGP, da bi podprla pripravo globalnega ukrepa Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) za zmanjševanje emisij iz letalstva.

Oktobra 2016 je skupščina ICAO sprejela resolucijo o shemi za poravnavo in zmanjševanje emisij ogljika v mednarodnem letalstvu (CORSIA), ki se bo začela uporabljati leta 2021. CORSIA je sistem za izravnavo emisij CO_2, katerega cilj je ohraniti emisije iz mednarodnega letalstva na ravneh iz leta 2020, in sicer z nakupi in preklici mednarodnih dobropisov. Zaradi tega je bila direktiva o EU ETS leta 2017 spremenjena, da bi se ohranila omejitev področja uporabe za letalstvo na lete znotraj EGP do leta 2023.

EU ETS za letalstvo zajema lete na progah med letališči v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) in zagotavlja enako obravnavanje letalskih prevoznikov na letalskih progah. V direktivi o EU ETS je določeno, da bo Evropska komisija Evropskemu parlamentu in Svetu poročala o načinih izvajanja CORSIA v pravu EU na podlagi revizije direktive. Če odstopanje glede geografskega obsega EU ETS ne bo dejansko revidirano, bo konec leta 2023 prenehalo, tako da bodo ponovno zajeti vsi odhodni leti iz (in, če ne bodo izvzeti, v) EGP.

Leta 2019 so bile pravice izdane skladno s področjem uporabe, ki je EGP. Brezplačna dodelitev je znašala malo več kot 32,4 milijona pravic. Ta podatek zajema brezplačno dodelitev (malo več kot 31,3 milijona pravic) in skoraj 1,1 milijona brezplačnih pravic, dodeljenega iz posebne rezerve za nove udeležence in hitro rastoče operaterje. Dodelitve iz te rezerve se v obdobju 2017–2020 podvojijo, saj se nanašajo na celotno obdobje 2013–2020. Na dražbi je bilo leta 2019 prodanih približno 5,5 milijona pravic. Kar zadeva razvoj na področju emisij iz letalstva, so se preverjene emisije leta 2019 povečevale počasneje (za 1 % v primerjavi z letom 2018), tako da so dosegle raven 68,2 milijona ton CO_2.

V preglednici 8 je prikazan pregled preverjenih emisij, brezplačne dodelitve in količin za prodajo na dražbi za letalski sektor od začetka tretje faze.

Preglednica 8: Preverjene emisije in dodelitve letalskemu sektorju (v milijonih)

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Preverjene emisije (v milijonih ton ekvivalenta CO_2)	53,5	54,8	57,1	61,5	64,4	67,5	68,2	
Sprememba preverjenih emisij glede na leto x – 1		2,5 %	4,1 %	7,7 %	4,8 %	4,8 %	1 %	
Brezplačna dodelitev (EU-27 + Združeno kraljestvo + EGP)[65]	32,4	32,4	32,1	32,0	33,1	31,3	31,3[66]	31,2
Brezplačna dodelitev iz posebne rezerve za nove udeležence in hitro rastoče operaterje	0	0	0	0	1,1	1,1	1,1	0,9
Količine pravic, prodanih na dražbi	0	9,3	16,4	6,0	4,7	5,6	5,5	3,4[67]

Viri: EUTL, GD za podnebno politiko, EEX.

Količine pravic za letalstvo, ki so bile prodane na dražbi v obdobju 2013–2015, odražajo sklep sozakonodajalca iz leta 2013 o „ustavitvi ure“[68] in omejitvi podnebnih obveznosti le na lete znotraj EGP. Izpolnjevanje zahtev za letalski sektor je bilo odloženo za leti 2012 in 2013. Odložene količine pravic za leto 2012 so se zato na dražbi prodajale leta 2014, med januarjem in aprilom 2015 pa so se izpolnjevale zahteve za emisije iz letalstva iz let 2013 in 2014.

Vključitev letalskega sektorja v EU ETS je pomembno vplivala na okoljsko učinkovitost sistema kot celote. V tretji fazi, do leta 2019, so operaterji zrakoplovov predali 296 milijonov pravic za letalstvo in 127 milijonov splošnih pravic, pri čemer zadnja številka predstavlja prispevek letalskega sektorja k splošni strogosti EU ETS.

[65] Pri teh podatkih se ne upoštevajo vsa zaprtja operaterjev zrakoplovov in brezplačne pravice iz posebne rezerve.
[66] Če bi se upoštevalo število dodelitev, ki niso bile ponujene zaradi zaprtij, bi bilo dejanskih dodelitev za leto 2019 za 1,4 milijona manj od tistih, ki so predstavljene. Dodeljevanje za Združeno kraljestvo (4,31 milijona dodelitev od vseh za leto 2019), ki je bilo v letu 2019 začasno prekinjeno zaradi zaščitnih ukrepov, ki jih je Komisija sprejela za zaščito okoljske celovitosti EU ETS, se je znova nadaljevalo leta 2020.
[67] Do konca junija 2020.
[68] Sklep št. 377/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2013 o začasnem odstopanju od Direktive 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (Besedilo velja za EGP) (UL L 113, 25.4.2013, str. 1).

Junija 2018 je ICAO sprejela standarde in priporočene prakse CORSIA (Standards and Recommended Practices – SARP)[69], ki skupaj z elementi izvajanja podrobno določajo delovanje sheme. EU in njene države članice so uradno sprejetje SARP s strani ICAO podprle, vendar so za sporočanje obstoječih razlik med ustrezno zakonodajo EU in CORSIA uporabljale postopke ICAO[70]. Razlik iz drugih držav ICAO še ni objavila.

Znaten vpliv COVID-19 na mednarodno letalstvo je imel posledice tudi za shemo CORSIA. Pričakuje se, da bodo emisije iz letalstva v letu 2020 padle pod 40 % ravni iz leta 2019. Glede na ta vpliv je svetovna letalska industrija ob podpori številnih držav, ki so članice ICAO, uspešno zaprosila za spremembo izhodišča sheme CORSIA s prvotnega povprečja emisij za obdobje 2019–2020 na povprečje samo za leto 2019 za pilotno fazo CORSIA. Zato so bile prihodnje obveznosti poravnave za letalske prevoznike v primerjavi s prvotno predvidenim izhodiščem bistveno zmanjšane ali odpravljene. O morebitnem podaljšanju izhodišča, ki velja samo za leto 2019, na obdobje po letu 2023 bo treba odločiti v prihodnjih letih.

Komisija v okviru širšega svežnja zakonodaje v skladu z evropskim zelenim dogovorom in na podlagi direktive o EU ETS, kakor je bila spremenjena leta 2017[71], trenutno pripravlja predlog za spremembo EU ETS za letalstvo do junija 2021. Predlog bo imel dvojni namen. Zmanjšal se bo delež pravic, brezplačno dodeljenih operaterjem zrakoplovov, da bi se še bolj zmanjšale emisije toplogrednih plinov. Poleg tega bo obravnavano izvajanje sheme CORSIA v pravu EU na način, ki je skladen s podnebnimi cilji EU do leta 2030[72]. Z že dogovorjenimi spremembami EU ETS je predvidena razširitev linearnega faktorja zmanjšanja v višini 2,2 % na zgornjo mejo za letalstvo od četrte faze EU ETS, ki se začne leta 2021.

[69] https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Pages/SARPs-Annex-16-Volume-IV.aspx.
[70] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018D2027.
[71] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32017R2392.
[72] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12494-Revision-of-the-EU-Emission-Trading-System-Directive-concerning-aviation-.

5. NADZOR TRGA

V skladu z revidirano direktivo o trgih finančnih instrumentov* (MiFID2) so pravice do emisije od 3. januarja 2018 razvrščene kot finančni instrumenti. To pomeni, da se bodo pravila, ki se uporabljajo za tradicionalne finančne trge (tiste, ki vključujejo trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti na ogljik na glavnih platformah ali na prostem trgu (OTC)), uporabljala tudi za promptni segment sekundarnega trga ogljika (transakcije s pravicami do emisije za takojšnjo dostavo na sekundarnem trgu). S tem se bo ta segment z vidika preglednosti, zaščite vlagateljev in celovitosti obravnaval enakopravno s trgom izvedenih finančnih instrumentov. Nadzor primarnega trga še naprej ureja uredba o prodaji na dražbi, razen vprašanj v zvezi z zlorabo trga.

Na podlagi navzkrižnih sklicevanj na opredelitve finančnih instrumentov v svežnju MiFID2 se uporabljajo tudi drugi zakonodajni akti o finančnih trgih. To zlasti velja za uredbo o zlorabi trga**, ki zajema transakcije in ravnanje v zvezi s pravicami do emisije na primarnih in sekundarnih trgih. Podobno bo navzkrižno sklicevanje na sveženj MiFID2 v direktivi o pranju denarja*** sprožilo obvezno skrbno preverjanje strank pri trgovcih z ogljikom, ki jim je bilo izdano dovoljenje na podlagi direktive o trgih finančnih instrumentov, za njihove stranke na sekundarnem promptnem trgu pravic do emisij. ****

* Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov in spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU.

** Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES.

*** Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES.

****Skrbno preverjanje strank je že obvezno na primarnem in sekundarnem trgu izvedenih finančnih instrumentov na pravice do emisije.

Leta 2019 se je število udeležencev, upravičenih do licitiranja na dražbah na skupnem dražbenem sistemu, še naprej povečevalo. Leto, ki se je začelo z 80 udeleženci januarja, se je končalo s 86 upravičenimi ponudniki decembra 2019. Najbolj prevladujoča kategorija udeležencev, upravičenih do licitiranja na dražbah, so ostali upravljavci (približno 70 %), sledili so jim investicijska podjetja in kreditne institucije (približno 20 %) ter osebe, izvzete iz zahtev MiFID (10 %)[73].

[73] Vsi podatki so iz mesečnih poročil Komisiji o skupnem dražbenem sistemu (CAP2).

V skladu z veljavnimi pravili o zlorabi trga so pristojni nacionalni organi[74] odgovorni za spremljanje trga, in to v zvezi z dražbami in sekundarnim trgom. Njihove ukrepe na evropski ravni usklajuje Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA), tako kot velja za druge finančne instrumente[75].

[74] Podrobnejše informacije o dejavnostih pristojnih nacionalnih organov pri spremljanju trga so na voljo v poročilu o trgu ogljika iz leta 2019 (COM(2019) 557 final/2), ki je na voljo na spletnem naslovu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52019DC0557R(01).

[75] Seznam pristojnih nacionalnih organov, odgovornih na podlagi uredbe o zlorabi trga, je na voljo na spletnih straneh organa ESMA. Seznam evropskih finančnoobveščevalnih enot, ki se ukvarjajo z vprašanji, povezanimi s pranjem denarja in financiranjem terorizma, je na voljo na spletnih straneh Europola.

6. SPREMLJANJE IN PREVERJANJE EMISIJ TER POROČANJE O NJIH

Zahteve EU ETS glede spremljanja, poročanja, preverjanja in akreditacije so usklajene v okviru uredbe o spremljanju in poročanju (MRR)* ter uredbe o preverjanju in akreditaciji (AVR)**.

Sistem spremljanja v okviru EU ETS je zasnovan kot pristop „gradnikov“, ki upravljavcem omogoča visoko stopnjo prilagodljivosti, da lahko zagotavljajo stroškovno učinkovitost, hkrati pa se z njim dosega tudi visoka zanesljivost podatkov o emisijah, ki se spremljajo. Pri tem je dovoljenih več metod spremljanja („na podlagi izračuna“ ali „na podlagi meritev“, izjemoma pa so dovoljeni tudi „nadomestni pristopi“). Za posamezne dele naprave se lahko uporabijo tudi kombinacije metod. Za operaterje zrakoplovov so izvedljivi samo pristopi na podlagi izračuna, pri čemer je poraba goriva osrednji parameter, ki ga je treba določiti za lete, vključene v EU ETS. Poljubno izbiro metod spremljanja in časovne spremembe preprečuje zahteva, da morajo imeti upravljavci naprav in operaterji zrakoplovov načrt za spremljanje, ki ga na podlagi uredbe o spremljanju in poročanju odobri pristojni organ.

Z uredbo o preverjanju in akreditaciji za tretjo fazo in obdobje po njej se uvaja usklajen pristop k akreditaciji preveriteljev na ravni EU. Preveritelje mora akreditirati nacionalni akreditacijski organ, da lahko opravljajo preverjanja v skladu z uredbo o preverjanju in akreditaciji. S tem enotnim sistemom za akreditiranje lahko preveritelji svoje dejavnosti zaradi medsebojnega priznavanja opravljajo v vseh sodelujočih državah ter tako v celoti izkoristijo notranji trg in pomagajo zagotoviti zadostno splošno razpoložljivost preveriteljev.

* Uredba Komisije (EU) št. 601/2012 z dne 21. junija 2012 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 181, 12.7.2012, str. 30).

** Uredba Komisije (EU) št. 600/2012 z dne 21. junija 2012 o preverjanju poročil o emisijah toplogrednih

6.1 Splošni razvoj

Izkušnje z izvajanjem uredbe o spremljanju in poročanju ter uredbe o preverjanju in akreditaciji med tretjo fazo EU ETS kažejo, da je treba pravila dodatno izboljšati, pojasniti in poenostaviti, da bi se dodatno spodbujala uskladitev, zmanjšalo upravno breme za upravljavce in sodelujoče države ter dodatno izboljšala učinkovitost sistema.

Tako je bila leta 2018 izvedena prva posodobitev obeh uredb, namenjena pripravam na četrto fazo EU ETS ter izboljšanju in poenostavitvi postopkov spremljanja, poročanja, preverjanja in akreditacije. Revidirani različici uredbe o spremljanju in poročanju[76] ter uredbe o

[76] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 z dne 19. decembra 2018 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (EU) št. 601/2012 (UL L 334, 31.12.2018, str. 1).

preverjanju in akreditaciji[77] sta začeli veljati 1. januarja 2019. Delo v zvezi z drugo posodobitvijo se je začelo februarja 2019. S sodelujočimi državami so bila opravljena posvetovanja, da bi ti uredbi posodobili glede nekaterih ciljno usmerjenih vprašanj, ki jih ni bilo mogoče rešiti med prvo posodobitvijo, kot je izvajanje prenovljene direktive o energiji iz obnovljivih virov[78]. Celotni postopek revizije spremljanja, poročanja, preverjanja in akreditacije bi moral biti končan dovolj zgodaj pred začetkom četrte faze leta 2021.

Učinkovitost sistema za zagotavljanje skladnosti se je izboljšala, saj uredba o spremljanju in poročanju državam omogoča uvedbo obveznega elektronskega poročanja. Tako kot lani je 17 sodelujočih držav poročalo o uporabi elektronskih predlog ali posebnih oblik datotek za načrte za spremljanje, poročila o emisijah, poročila o preverjanju in/ali poročila o izboljšavah na podlagi minimalnih zahtev, ki jih je določila Komisija. Trinajst sodelujočih držav je poročalo, da uporabljajo neko obliko avtomatiziranega informacijskega sistema za poročanje v okviru EU ETS.

6.2 Uporabljena metodologija spremljanja

Glede na poročila iz člena 21, predložena leta 2020, večina naprav uporablja metodologijo na podlagi izračuna[79]. Le za 155 naprav (1,5 %) v 23 državah je bilo sporočeno, da uporabljajo sisteme za neprekinjeno merjenje emisij, pri čemer jih je največ v Nemčiji, na Češkem in v Franciji. Medtem ko je število držav enako kot lani, se je skupno število naprav, ki uporabljajo ta pristop, zmanjšalo.

O uporabi nadomestnega pristopa je poročalo le 13 držav za 34 naprav in približno 3,0 milijona ton ekvivalenta CO_{2e} (leto prej pa 2,6 milijona ton ekvivalenta CO_{2e} za 38 naprav v 11 državah). Ena naprava na Nizozemskem obsega 42 % skupnih emisij, sporočenih v zvezi z metodologijo nadomestnega pristopa.

Privzete najnižje stopnje[80] iz uredbe o spremljanju in poročanju upošteva velika večina naprav. V skladu s poročili je le 90 naprav kategorije C (v primerjavi s 97 lani), tj. 11,8 % vseh naprav, pri najmanj enem parametru odstopalo od zahteve po uporabi najvišjih stopenj za glavne tokove vira. Ta odstopanja so dovoljena le, če upravljavec dokaže, da najvišja stopnja tehnično ni izvedljiva, ali če mu ta povzroči nerazumno visoke stroške. Ko ti pogoji ne veljajo več, mora upravljavec ustrezno izboljšati sistem za spremljanje.

Podobno je v poročilih iz 23 sodelujočih držav navedeno, da je na splošno za 22 % naprav kategorije B dovoljeno kakšno odstopanje od privzetih zahtev iz uredbe o spremljanju in

[77] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/2067 z dne 19. decembra 2018 o preverjanju podatkov in o akreditaciji preveriteljev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 334, 31.12.2018, str. 94).
[78] Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).
[79] Glavni razlog za to je, da metodologija na podlagi merjenja zahteva uporabo znatnih virov ter znanja in izkušenj za neprekinjeno merjenje koncentracije ustreznih TGP, tega pa veliko manjših upravljavcev nima.
[80] V skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 601/2012 morajo vsi upravljavci dosegati določene najnižje stopnje, pri čemer morajo večji viri emisij dosegati višje stopnje (stopnje, ki vključujejo zanesljivejšo kakovost podatkov), za manjše vire pa so zahteve zaradi stroškovne učinkovitosti manj stroge.

poročanju, kar je skoraj primerljivo z 19 % v predhodnem letu in 21 % v letu pred tem ter dokazuje stalno raven skladnosti z najvišjimi stopnjami.

6.3 Preverjanje, ki ga izvajajo akreditirani preveritelji

V poročilih iz člena 21 skupno število preveriteljev ni navedeno. Vendar Evropsko združenje za akreditacijo (EA) zagotavlja centralno povezavo z zadevnimi nacionalnimi akreditacijskimi organi in njihovimi seznami akreditiranih preveriteljev v okviru sistema EU ETS[81].

Vzajemno priznavanje preveriteljev med sodelujočimi državami uspešno deluje; 28 držav je poročalo, da na njihovem ozemlju deluje vsaj en tuji preveritelj.

Ugotovljeno je bilo, da je stopnja skladnosti preveriteljev z uredbo o preverjanju in akreditaciji visoka. O začasnem odvzemu ali preklicu akreditacije preveritelja ni poročala nobena država. Leta 2018 je bil sporočen en začasni odvzem in noben preklic. Za leto 2019 je Nemčija poročala o zmanjšanju obsega akreditacije za šest preveriteljev, Poljska pa za enega, medtem ko so leta 2018 Nemčija, Francija in Poljska poročale o zmanjšanju obsega za dva, enega oziroma tri prijavitelje. To leto je o prejetih pritožbah v zvezi s preveritelji poročalo sedem držav (tri manj kot lani). Skupno število pritožb (66) je manjše za 7 %. V času poročanja je kot rešenih navedenih 71 % prejetih pritožb (lani je bil ta delež 93-odstoten). O ugotovljenih neskladnostih preveriteljev je v okviru izmenjave informacij med nacionalnimi akreditacijskimi organi in pristojnimi organi poročalo osem držav (lani deset).

7. PREGLED UPRAVNIH UREDITEV

Države, ki sodelujejo v EU ETS, uporabljajo različne pristope glede pristojnih organov, odgovornih za izvajanje EU ETS. V nekaterih državah je vključenih več lokalnih organov, druge pa imajo veliko bolj centraliziran pristop.

Glede na poročila iz člena 21, predložena leta 2020, so pri izvajanju EU ETS v posamezni državi v povprečju sodelovali štirje pristojni organi[82]. V zvezi z usklajevanjem med organi so države poročale o različnih orodjih, med drugim o zakonodajnih instrumentih za centralno upravljanje načrtov za spremljanje (14 držav), zavezujočih navodilih in smernicah, ki jih osrednji pristojni organ zagotavlja lokalnim organom (deset držav), ter rednih delovnih skupinah ali srečanjih organov (13 držav). Sedem držav je navedlo, da nimajo nobenih takih orodij (Ciper, Irska, Islandija, Italija, Lihtenštajn, Luksemburg in Malta).

Kar zadeva upravne pristojbine, zaračunane v zvezi z izdajo dovoljenj in odobritvijo načrtov za spremljanje, je leta 2020 13 držav (enako kot lani) poročalo, da jih upravljavcem naprav

[81] Seznam EA s točkami dostopa do nacionalnih akreditacijskih organov, ki akreditirajo preveritelje za EU ETS, je na voljo na spletnem naslovu https://european-accreditation.org/national-accreditation-bodies-having-successfully-undergone-peer-evaluation-by-ea/.

[82] V nekaterih primerih lahko države poročajo o več regionalnih/lokalnih organih kot o enem pristojnem organu.

ne zaračunavajo (Ciper, Estonija, Grčija, Irska, Latvija, Lihtenštajn, Litva, Luksemburg, Malta, Nemčija, Nizozemska, Slovaška in Švedska). Operaterji zrakoplovov ne plačujejo pristojbin v 15 državah (Belgija, Ciper, Češka, Estonija, Grčija, Latvija, Lihtenštajn, Litva, Luksemburg, Malta, Nemčija, Nizozemska, Slovaška, Španija in Švedska). Pristojbine so v posameznih državah in za posamezno vrsto storitve zelo različne, pri čemer segajo od 5 EUR do 7 283,17 EUR za izdajo dovoljenja in odobritev načrta za spremljanje v zvezi z napravami ter od 2,19 EUR do 2 400 EUR za isto storitev za operaterje zrakoplovov.

Na splošno je upravna organizacija EU ETS v sodelujočih državah večinoma učinkovita. Še naprej bi bilo treba krepiti in spodbujati komunikacijo in izmenjavo dobrih praks, tudi v okviru dejavnosti foruma za skladnost EU ETS in letne konference o skladnosti EU ETS.

8. SKLADNOST IN IZVRŠEVANJE

Direktiva o EU ETS določa kazen za presežne emisije, ki znaša 100 EUR (indeksirano z inflacijo) za vsako izpuščeno tono CO_2, za katero pravice niso bile predane pravočasno, hkrati pa se za te emisije zahteva predaja pravic. Druge kazni, ki se uporabljajo za kršitve pri izvajanju EU ETS, so v skladu z nacionalnimi določbami, ki jih določi zadevna država.

Kar zadeva ciklus skladnosti za leto 2019, je kljub težkim gospodarskim razmeram med krizo zaradi COVID-19 stopnja skladnosti z EU ETS ostala zelo visoka: večina upravljavcev, kar vključuje več kot 99 % emisij iz nepremičnih naprav, je marca in aprila 2020 izpolnjevala svoje pravne obveznosti. Zahtev običajno niso izpolnjevale male naprave. Poročalo in izpolnjevalo zahteve je približno 500 operaterjev zrakoplovov, med katerimi je več kot 100 komercialnih operatorjev zrakoplovov, ki imajo sedež zunaj EU, vendar opravljajo lete znotraj EGP. Zahtev običajno niso izpolnjevali mali operaterji ali operaterji, ki so prenehali delovati leta 2018.

Pristojni organi še naprej izvajajo različne preglede skladnosti v zvezi z letnimi poročili o emisijah. Glede na informacije, ki so bile leta 2020 predložene v skladu s členom 21, so vse sodelujoče države[83] preverile popolnost letnih poročil o emisijah iz naprav (100 % poročil razen Belgije, ki jih je preverila 31 %, Španije, ki jih je preverila 94 %, in Francije, ki jih je preverila 95 %), večina držav (vse razen Madžarske, Latvije (obe imata dva operaterja zrakoplovov) in Lihtenštajna (nima operaterjev zrakoplovov)) pa je preverila tudi poročila operaterjev zrakoplovov. V poročilih je tudi navedeno, da države v povprečju preverijo približno 83 % poročil za naprave v zvezi s skladnostjo z načrti za spremljanje (z 91 % poročil iz letalstva) in približno 70 % poročil za naprave v zvezi s podatki o dodelitvi.

[83] Ker Italija v informacijah, predloženih leta 2020, na zadevno vprašanje ni odgovorila, so se za to državo kot približek uporabili podatki iz predhodnega leta.

Triindvajset držav je poročalo, da izvedejo tudi navzkrižne preglede glede na druge podatke za naprave, 24 držav pa to izvede za operaterje zrakoplovov.

Pristojni organi v 12 državah so izvedli previdne ocene v zvezi z manjkajočimi podatki v primeru 101 naprave (približno 1 % vseh naprav), skoraj dvakrat toliko kot v predhodnih treh letih. Zdi se, da je razlog za povečanje veliko število previdnih ocen na Nizozemskem (51 zadevnih naprav leta 2019 v primerjavi z 11 napravami leta 2018), in sicer zaradi več prejetih obvestil o napakah pri spremljanju v primerjavi s predhodnimi leti. Sporočena količina zadevnih emisij za leto 2019 je znašala 61,0 milijona ton CO_2 (leta 2018 11,2 milijona ton CO_2), kar je približno 4 % vseh emisij (v primerjavi z 0,7 % leta 2018). Najpogostejši razlog za previdne ocene je bil, da poročila o emisijah niso bila popolnoma v skladu z zahtevami iz uredbe o spremljanju in poročanju ali da poročilo o emisijah ni bilo predloženo do 31. marca.

Previdne ocene v zvezi z manjkajočimi podatki za letalstvo je sporočilo sedem držav v zvezi s 33 operaterji zrakoplovov (5,4 % vseh operaterjev) in 1,6 % emisij iz letalstva.

Pomembni ostajajo pregledi pristojnih organov, ker dopolnjujejo delo preveritelja. Leta 2019 so vse države potrdile, da v zvezi z napravami izvajajo nadaljnje preglede. Večina držav je poročala o podobnem pristopu v zvezi z operaterji zrakoplovov (vse razen Italije, Latvije, Lihtenštajna in Madžarske). Večina držav (vse razen Grčije, Italije, Luksemburga in Malte) je poročala, da so leta 2019 izvajale preglede naprav na kraju samem, skoraj polovica držav pa je poročala o pregledih na kraju samem za letalstvo (vse razen Bolgarije, Cipra, Češke, Estonije, Finske, Francije, Grčije, Italije, Latvije, Lihtenštajna, Litve, Luksemburga, Madžarske, Malte, Norveške, Portugalske, Španije in Združenega kraljestva).

Leta 2019 je o naložitvi kazni za presežne emisije poročalo osem držav v zvezi s 25 napravami (Danska 2, Italija 4, Nemčija 1, Poljska 2, Portugalska 1, Romunija 7, Španija 1 in Združeno kraljestvo 7). V zvezi z letalstvom so države o kaznih za presežne emisije poročale za 34 operaterjev zrakoplovov (Ciper 1, Nemčija 3, Španija 4, Italija 3, Portugalska 11 in Združeno kraljestvo 12).

Šest držav je potrdilo naložitev kazni (poleg kazni za presežne emisije) v letu 2019. Poročil o zapornih kaznih ni bilo, izrečene pa so bile denarne kazni, uradni opomini in opozorilna pisma (npr. zaradi že začetih sodnih postopkov) v skupnem znesku 7,8 milijona EUR (od tega 0,15 milijona EUR za letalstvo).

Najpogosteje sporočene kršitve za leto 2019 so bile nepredložitev preverjenih letnih poročil o emisijah do roka, nepravočasna priglasitev načrtovanih ali izvedenih sprememb zmogljivosti, ravni dejavnosti in delovanja naprave ter neobstoj spremljanja v skladu z odobrenim načrtom spremljanja in Uredbo (EU) št. 601/2012.

Kot je bilo sporočeno lani, je leta 2018 in 2019 potekalo peto ocenjevanje ciklusa skladnosti z EU ETS, da bi se opredelile težave pri skladnosti z EU ETS na ravni sodelujočih držav ter

tem državam zagotovila podpora pri izboljšanju izvajanja EU ETS. Ocenjevanje je bilo dokončano leta 2020 in objavljeno je bilo tehnično poročilo o rezultatih[84].

V poročilu je ugotovljeno, da sta se zaradi vse pogostejše uporabe predlog in informacijskih sistemov Komisije ter okrepljenih postopkov pristojnih organov kakovost in učinkovitost odobritve načrtov za spremljanje, pregleda letnih poročil o emisijah in poročil o preverjanju ter inšpekcijskih pregledov sicer izboljšali, vendar pa nekatera področja merjenja, poročanja in preverjanja še naprej povzročajo težave pri razlagi, tako da bi bilo koristno posebno usposabljanje ali prilagojene smernice.

Razlike pri izvajanju v državah članicah je mogoče ugotoviti predvsem pri pregledu letnih poročil o emisijah in poročil o preverjanju ter pri nadaljnjem ukrepanju v zvezi s težavami, opredeljenimi med preverjanjem, inšpekcijskimi postopki in izvrševanjem. Čeprav se ne zdi, da bi te razlike škodljivo vplivale na trdnost sistema merjenja, poročanja in preverjanja, so na nekaterih področjih – kot so čezmejna izmenjava informacij, upoštevanje priporočil za izboljšave in inšpekcijski postopki – mogoče izboljšave na ravni EU. Države članice so priporočila za izboljšave vključile v prilagojene akcijske načrte.

Ko se bodo začele uporabljati spremembe predpisov, bo nekatera od področij možnih izboljšav, opredeljenih v analizi, verjetno mogoče razrešiti. S prilagojenimi posodobitvami smernic in predlog ter upoštevanjem priporočil iz akcijskih načrtov držav članic se lahko izvajanje še dodatno izboljša. Posebna priporočila za to so bila vključena v tehnično poročilo in akcijske načrte držav članic.

9. ZAKLJUČKI IN OBETI

Leta 2019 so se emisije toplogrednih plinov iz naprav, zajetih z EU ETS, rekordno zmanjšale, in sicer za 9,1 % v primerjavi z letom 2018. Na to je vplivalo predvsem skoraj 15-odstotno zmanjšanje emisij iz proizvodnje električne energije in toplote, skupaj z močno uveljavitvijo obnovljivih virov energije, večjo uporabo zemeljskega plina in zmanjšanjem deleža premoga za približno 19 %. Tudi zmanjšanje emisij iz industrije je bilo v tretji fazi največje doslej, in sicer skoraj 2-odstotno. Vendar so se preverjene emisije iz letalstva še naprej povečevale, čeprav za precej manj kot v predhodnih letih (1 % nad ravnjo iz leta 2018).

Zakonodajne spremembe, dogovorjene v zadnjih letih za okrepitev EU ETS in obravnavo presežka pravic, še naprej prinašajo pozitivne rezultate. Kazalnik presežka v rezervi za stabilnost trga je bil maja 2020 objavljen že četrtič in je pokazal, da se je presežek zmanjšal na približno 1,39 milijarde pravic. Na podlagi presežka in revidirane zakonodaje o EU ETS za četrto fazo se je prodaja na dražbah v letu 2020 zmanjšala za skoraj 40 % (približno 375 milijonov pravic). Podobno se bodo zmanjšale količine pravic za prodajo na dražbi leta 2021.

[84] https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/monitoring/docs/report_5th_compliance_en.pdf.

Kljub težkim gospodarskim razmeram za industrijo in letalstvo, ki so posledica krize zaradi COVID-19, je signal glede cene ogljika med januarjem 2019 in koncem junija 2020 ostal stabilen, s krajšo izjemo marca/aprila. Skupni prihodki, ki jih je EU ETS ustvaril z dražbami med letom 2012 in 30. junijem 2020, so presegli 57 milijard EUR, pri čemer so skupni prihodki držav članic znašali več kot 14 milijard EUR leta 2019 in 7,9 milijarde EUR v prvi polovici leta 2020. Velik del teh prihodkov države članice porabijo za podnebne ukrepe.

Poleg tega je stopnja skladnosti z EU ETS za leto 2019 kljub izjemnim razmeram v letu 2020 ostala zelo visoka: večina upravljavcev, kar zajema več kot 99 % emisij iz nepremičnih naprav, je izpolnila svoje pravne obveznosti. Tako v primeru nepremičnih naprav kot operaterjev zrakoplovov zahtev običajno niso izpolnjevali mali upravljavci oziroma operaterji. Arhitektura EU ETS je ostala zanesljiva, upravna organizacija po vseh državah članicah pa se je izkazala za učinkovito.

V prihodnjih letih bi lahko bil EU ETS v okviru širšega svežnja zakonodaje v skladu z evropskim zelenim dogovorom deležen bistvenih sprememb, kar zadeva njegovo področje uporabe in zahteve za letalstvo, da bo lahko izpolnil povečane podnebne cilje EU. Leto 2021 bo prvo leto izvajanja četrte faze EU ETS. Naslednje poročilo o trgu ogljika, katerega objava je predvidena za konec leta 2021, bo zagotovilo pregled celotnega izvajanja EU ETS v tretji fazi. Omogočilo bo tudi prvi vpogled v delovanje EU ETS v četrti fazi.

PRILOGA

Dodatek 1

Preglednica 1.1: Število brezplačnih pravic, dodeljenih za modernizacijo elektroenergetskega sektorja[85]

Država članica	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
BG	11 009 416	9 779 243	8 259 680	6 593 238	3 812 436	2 471 297	1 948 441
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789
CZ	25 285 353	22 383 398	20 623 005	15 831 329	11 681 994	7 661 840	3 830 905
EE	5 135 166	4 401 568	3 667 975	2 934 380	2 055 614	38 939	19 471
HU[86]	7 047 255	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.
LT	322 449	297 113	269 475	237 230	200 379	158 922	94 432
PL[87]	65 992 703	52 920 889	43 594 320	31 621 148	21 752 908	31 942 281	16 912 108
RO	15 748 011	8 591 461	9 210 797	7 189 961	6 222 255	3 778 439	1 723 016
Skupaj	133 059 430	100 568 867	87 532 554	65 990 706	46 985 124	46 987 375	25 104 162

Vir: GD za podnebno politiko.

Preglednica 1.2: Največje letno število brezplačnih pravic v okviru odstopanja od prodaje vseh pravic na dražbi za proizvodnjo električne energije in toplote

Država članica	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj
BG	13 542 000	11 607 428	9 672 857	7 738 286	5 803 714	3 869 143	1 934 571	54 167 999
CY	2 519 077	2 195 195	1 907 302	1 583 420	1 259 538	935 657	575 789	10 975 978
CZ	26 916 667	23 071 429	19 226 191	15 380 953	11 535 714	7 690 476	3 845 238	107 666 668

[85] Število pravic iz člena 10c, navedeno v tej preglednici, lahko vključuje pravice, izdane z zamudo za prejšnja leta. V tem primeru so ustrezni zneski za posamezno leto zajeti v EUTL.
[86] Madžarska je odstopanje iz člena 10c izkoristila le leta 2013.
[87] Dokončni podatki o dodelitvah za Poljsko bodo na voljo v poročilu za prihodnje leto, ko bodo rešene vse zahteve za dodelitev.

EE	5 288 827	4 533 280	3 777 733	3 022 187	2 266 640	1 511 093	755 547	21 155 307
HU	7 047 255	0	0	0	0	0	0	7 047 255
LT	582 373	536 615	486 698	428 460	361 903	287 027	170 552	2 853 628
PL	77 816 756	72 258 416	66 700 076	60 030 069	52 248 393	43 355 049	32 238 370	404 647 129
RO	17 852 479	15 302 125	12 751 771	10 201 417	7 651 063	5 100 708	2 550 354	71 409 917
Skupaj	151 565 434	129 504 488	114 522 628	98 384 792	81 126 965	62 749 153	42 070 421	679 923 881

Vir: GD za podnebno politiko.

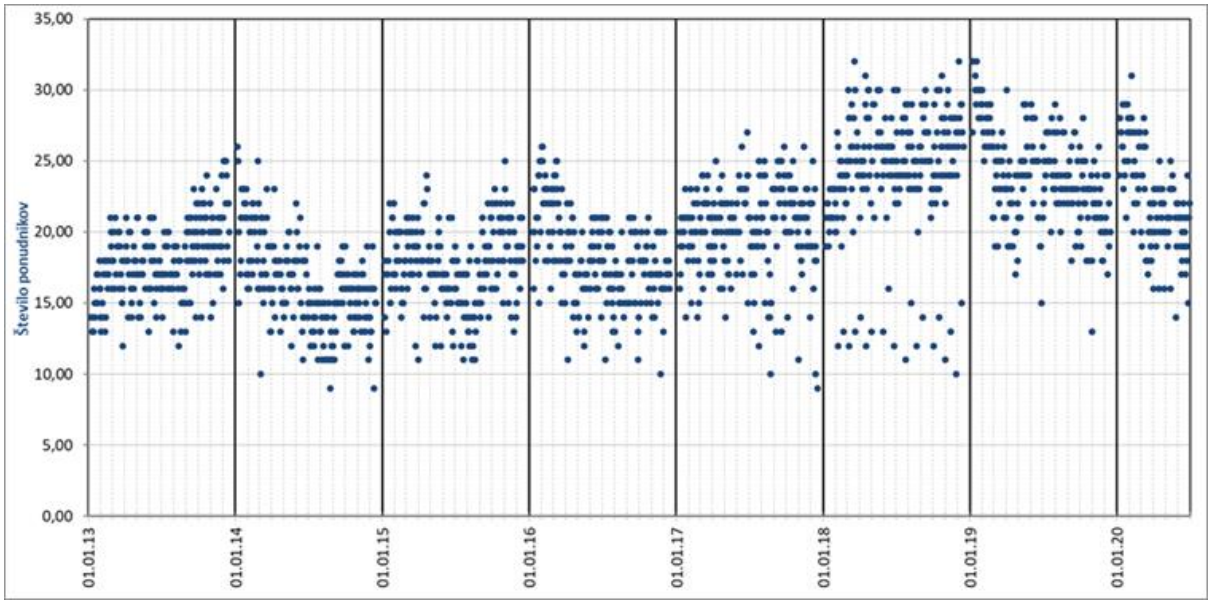
Preglednica 1.3: Število neuporabljenih brezplačnih pravic v okviru odstopanja iz člena 10c, ki so bile prodane na dražbi ali so predvidene za prodajo na dražbi v obdobju 2013–2021[88]

Država članica	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BG	5 444 169	1 461 360	920 823	604 908	1 386 372	0	476 621
CY	0	0	0	0	0	0	0
CZ	0	90 694	77 741	66 740	54 550	80 295	0
EE	0	188 682	134 897	1 767 499	761 088	50 026	0
LT	259 924	0	456 725	191 229	161 522	128 105	76 120
PL	1 196	0	7 491	0	55 800 000	49 520 000	34 501 299[89]
RO	2 104 468	6 710 664	3 540 974	3 011 456	0	0	827 338
HU	0	0	0	0	0	0	0

Dodatek 2

Slika 2.1: Število ponudnikov na dražbah splošnih pravic od leta 2013 do 30. junija 2020

[88] V letih 2013 in 2014 ni bila na dražbi prodana nobena neuporabljena pravica iz člena 10c.
[89] Dokončni podatki za Poljsko bodo na voljo v poročilu za prihodnje leto, ko bodo rešene vse zahteve za dodelitev.

Vir: EEX.

- Število ponudnikov.

Preglednica 2.1: Prihodki držav članic in Združenega kraljestva od prodaje pravic do emisije na dražbi v obdobju od leta 2012 do 30. junija 2020 (v milijonih EUR)[90]

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Splošne (zgodnje dražbe)	Za letalstvo (zgodnje dražbe)	Splošne	Za letalstvo	Splošne	Za letalstvo	Splošne	Za letalstvo	Splošne	Za letalstvo	Splošne	Za letalstvo	Splošne	Za letalstvo	Splošne	Za letalstvo	Splošne	Za letalstvo
AT	11,05	0,00	55,75	0,00	52,17	1,18	76,24	2,36	58,81	0,65	78,74	0,69	208,20	2,16	180,94	2,89	82,07	1,50
BE	0,00	0,00	114,99	0,00	95,03	2,05	138,96	2,69	107,14	0,74	143,52	0,79	379,00	2,47	353,47	3,30	160,28	1,70
BG	22,14	0,00	52,63	0,00	36,19	0,22	120,91	0,91	85,08	0,25	130,15	0,27	367,34	0,83	439,19	1,11	205,96	0,58
CY	1,58	0,00	0,35	0,00	0,43	0,30	0,00	1,42	0,00	0,39	6,15	0,41	24,66	1,30	24,4	1,74	17,03	0,91
HR	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	86,40	0,49	20,09	0,16	26,97	0,18	70,96	0,55	71,97	0,74	32,52	0,37
CZ	0,00	0,00	0,00	0,00	55,24	0,47	110,30	1,20	117,63	0,33	199,43	0,35	583,33	1,10	628,94	1,46	329,84	0,75
DE	166,18	17,52	791,25	0,00	749,97	0,00	1 093,31	16,87	845,74	4,65	1 141,74	5,07	2 565,34	16,31	3 146,14	17,89	1 149,91	0,00
DK	1,07	0,00	56,06	0,00	46,93	1,16	68,64	2,71	52,93	0,74	70,93	0,79	187,32	2,48	162,78	3,31	73,56	1,70
EE	0,00	0,00	18,07	0,00	7,41	0,04	21,13	0,15	23,57	0,04	39,31	0,05	139,89	0,14	142,65	0,20	65,81	0,08
EL	14,84	0,00	147,64	0,00	129,97	1,10	190,17	4,99	146,68	1,37	196,57	1,46	518,96	4,57	503,34	6,11	229,19	3,16
ES	68,53	0,00	346,11	0,00	323,53	6,56	473,20	16,32	364,97	4,48	488,78	4,77	1 291,07	14,97	1 225,22	19,97	555,93	10,31
FI	13,28	0,00	66,97	0,00	62,68	0,81	91,64	2,13	70,63	0,58	94,64	0,62	249,84	1,96	217,35	2,60	98,33	1,33
FR	43,46	0,00	219,25	0,00	205,29	10,05	299,94	12,18	231,34	3,35	309,85	3,55	818,40	11,16	711,64	14,89	322,10	7,69
HU	3,99	0,00	34,59	0,00	56,21	0,29	82,28	0,99	63,43	0,27	84,94	0,29	224,48	0,91	226,8	1,21	102,98	0,62
IE	0,00	0,00	41,68	0,00	35,11	0,87	51,32	2,15	39,54	0,59	52,93	0,63	140,10	1,97	121,64	2,62	54,97	1,37
IT	76,50	0,00	385,98	0,00	361,25	5,24	528,00	14,41	407,23	3,96	545,44	4,21	1 440,10	13,22	1 271,35	17,64	576,06	9,11

[90] Vir: EEX.

LT	3,29	0,00	19,98	0,00	17,28	0,06	28,13	0,29	20,76	0,08	31,43	0,09	80,11	0,25	83,69	0,35	39,49	0,17
LU	0,74	0,00	4,97	0,00	4,52	0,63	6,62	0,22	5,08	0,06	6,81	0,07	18,09	0,20	16,79	0,28	7,74	0,17
LV	2,13	0,00	10,79	0,00	10,08	0,14	14,76	0,53	11,36	0,15	15,24	0,15	40,20	0,49	41,92	0,66	18,58	0,33
MT	0,27	0,00	4,47	0,00	3,81	0,10	5,62	0,57	4,30	0,16	5,78	0,17	15,19	0,52	15,21	0,71	6,97	0,37
NL	25,61	0,00	134,24	0,00	125,63	5,47	183,57	3,68	141,59	1,01	189,63	1,07	500,84	3,37	435,64	4,50	197,44	2,33
PL	0,00	0,00	244,02	0,00	78,01	0,00	129,84	2,98	135,57	0,58	505,31	0,69	1 209,98	1,59	2 545,94	2,89	1 384,13	4,38
PT	10,65	0,00	72,78	0,00	65,82	1,27	96,32	2,89	74,29	0,79	99,50	0,85	262,96	2,65	253,58	3,53	115,37	1,83
RO	39,71	0,00	122,74	0,00	97,57	0,32	193,62	1,60	193,56	0,44	260,29	0,47	717,64	1,45	747,87	1,95	369,33	1,00
SE	7,07	0,00	35,67	0,00	33,34	1,02	48,79	3,63	37,61	1,00	50,45	1,06	132,98	3,34	124,1	4,43	56,52	2,29
SI	3,51	0,00	17,74	0,00	16,59	0,05	24,28	0,14	18,70	0,04	25,05	0,04	66,19	0,12	65,14	0,16	29,42	0,08
SK	12,19	0,00	61,70	0,00	57,59	0,04	84,31	0,20	64,99	0,06	87,01	0,06	229,74	0,18	244,47	0,24	111,50	0,12
UK	75,74	0,00	409,63	0,00	387,42	14,08	567,72	18,54	418,96	5,37	604,02	5,30	1 607,32	0,00	0	0	1 043,32	0,83
SKUPA.	**603,52**	**17,53**	**3 550,73**	**0,00**	**3 115,11**	**53,53**	**4 815,97**	**117,26**	**3 761,57**	**32,28**	**5 490,60**	**34,14**	**14 090,23**	**90,27**	**14 002,17**	**117,37**	**7 436,36**	**55,11**

Preglednica 2.2: Prihodki držav EGP od prodaje pravic do emisije na dražbi v obdobju od leta 2019 do 30. junija 2020 (v milijonih EUR)[91]

	2019		2020	
	Splošne	**Za letalstvo**	**Splošne**	**Za letalstvo**
IS	23,91	1,86	16,26	1,66
LI	0,52	0	0,47	0,00
NO	476,78	18,24	332,17	15,84
SKUPAJ	**501,21**	**20,1**	**348,90**	**17,51**

Dodatek 3

Preglednica 3.1: Povzetek zamenjave mednarodnih dobropisov do junija 2020[92]

Mednarodni dobropisi, zamenjani do konca junija 2020	**milijoni**	**odstotki**	**Mednarodni dobropisi, zamenjani do konca junija 2020**	**milijoni**	**odstotki**
CER	**288,86**	**60,06 %**	**ERU**	**192,07**	**39,94 %**
Kitajska	213,31	73,85	Ukrajina	147,69	76,89 %
Indija	20,30	7,03	Rusija	32,06	16,69 %
Uzbekistan	10,17	3,52	Poljska	2,82	1,46 %
Brazilija	6,00	2,08	Nemčija	1,65	0,85 %
Vietnam	3,71	1,28	Francija	1,24	0,64 %
Čile	3,21	1,11	Bolgarija	0,50	0,26 %
Mehika	3,17	1,10	Drugi	6,11	3,21 %
Koreja	2,93	1,01			
Drugi	26,06	9,02			
CER in ERU skupaj	**480,94**	**100 %**			

Vir: EUTL.

Preglednica 3.2: Povzetek zamenjave mednarodnih dobropisov do junija 2020 glede na vrsto naprave

Mednarodni dobropisi, ki so jih do konca junija 2020 zamenjali:	**CER v milijonih**	**ERU v milijonih**
Nepremične naprave	282,54	191,25

[91] Vir: EEX.

[92] Zamenjave Združenega kraljestva, ki so bile leta 2019 začasno prekinjene zaradi zaščitnih ukrepov, sprejetih za zaščito okoljske celovitosti EU ETS, so se znova nadaljevale leta 2020.

Operaterji zrakoplovov	6,32	0,82
SKUPAJ	**288,86**	**192,07**

Vir: EUTL.

Dodatek 4

Preglednica 4.1: Preverjene emisije toplogrednih plinov razen CO_2 iz naprav glede na vrsto toplogrednega plina za obdobje 2013–2019 (v milijonih ton)[93]

	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
PFCs	0,40	0,74	0,58	0,64	0,51	0,64	0,57
N_2O	2,48	5,48	5,31	4,62	4,92	4,108	3,68

Vir: EUTL.

Dodatek 5

Preglednica 5.1: Izbrani odločbi Sodišča EU, pomembni za delovanje EU ETS v obdobju od julija 2019 do junija 2020

Številka zadeve	**Zadevna zakonodaja**	**Stranke**	**Ozadje zadeve**	**Datum**	**Ugotovitev Sodišča**
Zadeva C- 189/19	Sklep Komisije 2011/278	Spenner GmbH & Co. KG proti Bundesrepublik Deutschland	Družba Spenner Gmbh je želela prejeti več brezplačno dodeljenih pravic za tretjo fazo EU ETS (2013–2020), pri čemer je trdila, da ji nemški pristojni organ ni zagotovil dovolj brezplačno dodeljenih pravic, ker je narobe razlagal Sklep Komisije 2011/278/EU, zlasti člen 9, ki se nanaša na pretekle ravni dejavnosti.	14. 5. 2020	Sodišče je odločilo, da se člen 9(9) Sklepa 2011/278 ne uporablja za bistvena povečanja zmogljivosti obstoječe naprave, do katerih je prišlo pred uvodnim obdobjem, določenim v skladu s členom 9(1) navedenega sklepa, in da člen 9(1) Sklepa 2011/278 pristojnemu organu ne nalaga, naj sam določi uvodno obdobje, upoštevno za oceno preteklih ravni dejavnosti naprave.

[93] Emisije N_2O ali perfluoriranih ogljikovodikov za nekatere naprave morda niso sporočene ločeno v registru Unije, ampak so namesto tega sporočene skupne emisije v tonah ekvivalenta CO_2. Podatki v preglednici izražajo razčlenitev emisij po toplogrednih plinih, kot je na voljo v registru Unije. Emisije N_2O so bile vključene v EU ETS od druge faze (od leta 2008) kot prostovoljna izbira nekaterih držav članic, od tretje faze (od leta 2013) pa so obvezno vključene skupaj s perfluoriranimi ogljikovodiki.

Zadeva C- 113/19	Direktiva 2003/87/ES, Listina Evropske unije o temeljnih pravicah	Luxaviation SA proti Ministre de l'Environnement, Luksemburg	Družba Luxaviation je menila, da je leta 2016 dokončala postopek predaje pravic do emisije, vendar po mnenju ministrstva za okolje ni bilo tako. Minister za okolje je junija 2016 družbo Luxaviation obvestil, da zahtevane predaje ni izvedla v roku, to je pred 30. aprilom navedenega leta. Naložena je bila kazen in ime družbe Luxaviation je bilo objavljeno na spletišču agencije za okolje.	26. 3. 2020	Sodišče je odločilo, da člena 20 in 47 ter člen 49(3) Listine EU o temeljnih pravicah ne nasprotujejo temu, da nacionalno sodišče nima možnosti spremeniti pavšalne kazni na podlagi direktive o EU ETS, da se člen 41 Listine ne uporablja za položaj, v katerem se ugotavlja, ali imajo države članice obveznost, ne le možnost, da uvedejo mehanizme obvestil, opozoril dobrovernim upravljavcem, ter da načelo varstva legitimnih pričakovanj ne nasprotuje naložitvi kazni iz člena 16(3) Direktive 2003/87 v položaju, ko pristojni organi niso opozorili upravljavca pred iztekom roka za predajo.

Dodatek 6

Preglednica 6.1: Stanje izvajanja četrte faze EU ETS

Ukrep	Namen	Vrsta zakonodajnega akta	Predvideno sprejetje
Seznam sektorjev, izpostavljenih selitvi virov CO_2, 2021–2030	Oblikovanje novega seznama sektorjev, izpostavljenih selitvi virov CO_2, za četrto fazo EU ETS na podlagi meril za določitev sektorjev, izpostavljenih visokemu tveganju selitve virov CO_2	Delegirani sklep Komisije	Sprejeta 15. februarja 2019 in objavljena v Uradnem listu 8. maja 2019[94]
Revizija pravil o brezplačni dodelitvi za obdobje 2021–2030	Revizija Sklepa Komisije 2011/278/EU o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev za njegovo prilagoditev novemu pravnemu okviru, določenemu za četrto fazo	Delegirana uredba Komisije	Sprejeta 19. decembra 2018 in objavljena v Uradnem listu 27. februarja 2019[95]
Prilagoditev brezplačne dodelitve zaradi sprememb proizvodnje	Opredelitev ureditev za prilagoditev stopnje brezplačne dodelitve napravam na podlagi spremembe ravni obratovanja, če se raven v dveletnem obdobju v povprečju zniža ali poviša za več kot 15 %	Izvedbena uredba Komisije	Sprejeta 31. oktobra 2019 in objavljena v Uradnem listu 4. novembra 2019[96]
Posodobitev referenčnih vrednosti	Določitev posodobljenih referenčnih vrednosti za obdobje 2021–2025 na podlagi	Izvedbena uredba Komisije	2020

[94] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2019:120:FULL&from=SL.
[95] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0331&from=SL.
[96] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1842&from=SL.

za brezplačno dodelitev za obdobje 2021–2025	podatkov, ki so jih države članice predložile do 30. septembra 2019 za leti 2016 in 2017		
Ustanovitev sklada za inovacije	Določitev pravil o delovanju sklada za inovacije, vključno z izbirnim postopkom in merili za izbiro	Delegirana uredba Komisije	Sprejeta 26. februarja 2019 in objavljena v Uradnem listu 28. maja 2019[97]
Ustanovitev sklada za modernizacijo	Določitev pravil za delovanje sklada za modernizacijo	Izvedbena uredba Komisije	Sprejeta 9. julija 2020 in objavljena v Uradnem listu 10. julija 2020[98]
Revizija Uredbe (EU) št. 389/2013 (uredba o registru)	Določitev zahtev za register Unije za četrto fazo v obliki standardiziranih elektronskih podatkovnih zbirk, ki vsebujejo splošne podatkovne elemente, za sledenje izdaje, posesti, prenosa in ukinitve pravic ter za zagotavljanje dostopa javnosti in zaupnosti	Delegirana uredba Komisije	Sprejeta 12. marca 2019 in objavljena v Uradnem listu 2. julija 2019[99]
Sprememba Uredbe (EU) št. 1031/2010 (uredba o prodaji na dražbi)	Omogočanje izvedbe dražbe prvih 50 milijonov pravic, pridobljenih iz rezerve za stabilnost trga, za sklad za inovacije leta 2020	Delegirana uredba Komisije	Sprejeta 30. oktobra 2018 in objavljena v Uradnem listu 4. januarja 2019[100]
Revizija Uredbe (EU) št. 1031/2010 (uredba o prodaji na dražbi)	Revizija nekaterih vidikov postopka dražbe za izvedbo zahtev za četrto fazo, zlasti zato, da bi se omogočila izvedba dražbe pravic za sklad za inovacije in sklad za modernizacijo ter da bi se upoštevala uvrstitev pravic EU ETS med finančne instrumente na podlagi Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov (MiFID2).	Delegirana uredba Komisije	Sprejeta 28. avgusta 2019 in objavljena v Uradnem listu 8. novembra 2019[101]
Revizija Uredbe (EU) št. 601/2012 o spremljanju in poročanju	Poenostavitev, izboljšanje in pojasnitev pravil o spremljanju in poročanju ter zmanjšanje upravnega bremena na podlagi izkušenj z izvajanjem tretje faze	Izvedbena uredba Komisije	Sprejeta 19. decembra 2018 in objavljena v Uradnem listu 31. decembra 2018[102]
Revizija Uredbe (EU) št. 600/2012 o preverjanju in akreditaciji	Poenostavitev, izboljšanje in pojasnitev pravil o akreditaciji in preverjanju ter zmanjšanje upravnega bremena, kolikor je mogoče, na podlagi izkušenj z izvajanjem tretje faze	Izvedbena uredba Komisije	Sprejeta 19. decembra 2018 in objavljena v Uradnem listu 31. decembra 2018[103]
Uredba (EU) 2019/1603 o dopolnitvi Direktive 2003/87/ES za spremljanje in preverjanje emisij iz letalstva ter poročanje o njih v zvezi s CORSIA	Dopolnitev direktive o EU ETS v zvezi z ukrepi, ki jih sprejme Mednarodna organizacija civilnega letalstva za spremljanje in preverjanje emisij iz letalstva ter poročanje o njih za namene izvajanja CORSIA	Delegirana uredba Komisije	Sprejeta 18. julija 2019 in objavljena v Uradnem listu 30. septembra 2019[104]

[97] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0856&from=SL.
[98] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R1001&from=SL.
[99] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1122&from=SL.
[100] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0007.
[101] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1868&from=SL.
[102] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2066.
[103] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2067&from=SL.
[104] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1603&from=SL.

Smernice za državno pomoč v okviru EU ETS za obdobje 2021–2030	Revizija smernic za državno pomoč v okviru EU ETS za četrto fazo, da bi se upoštevale nove določbe, uvedene z revidirano direktivo o EU ETS za ureditve nadomestil za posredne stroške zmanjševanja emisij	Sporočilo Komisije	2020
Delegirani sklep Komisije (EU) 2020/1071 glede izključitve dohodnih letov iz Švice iz sistema EU za trgovanje z emisijami	Sprememba Priloge I k direktivi o EU ETS, tako da se od 1. januarja 2020 iz sistema EU za trgovanje z emisijami izključijo dohodni leti iz Švice	Delegirana uredba Komisije	Sprejeta 18. maja 2020 in objavljena v Uradnem listu 21. julija 2020[105]

Stanje
Načrtovano
Poteka
Končano

Dodatek 7

Preglednica 7.1: Prispevki držav članic/držav Efte, ki so del EGP, v rezervo za stabilnost trga v obdobju 2019–2020 (število pravic)

Država članica/država Efte, ki je del EGP	**Prispevki v MSR leta 2019[106]**	**Prispevki v MSR leta 2020[107]**
Avstrija	**5 935 748**	**5 614 399**
Belgija	**9 846 994**	**9 313 899**
Bolgarija	**8 292 720**	**7 843 771**
Hrvaška	**1 614 984**	**1 527 552**
Ciper	**932 844**	**882 342**
Češka	**15 406 858**	**14 572 765**
Danska	**5 340 750**	**5 051 614**
Estonija	**2 904 319**	**2 747 085**
Finska	**7 130 025**	**6 744 021**
Francija	**23 346 791**	**22 082 847**
Nemčija	**85 389 770**	**80 766 957**
Grčija	**12 684 492**	**11 997 782**
Madžarska	**5 115 708**	**4 838 755**
Islandija	**166 450**	**157 439**
Irska	**3 991 393**	**3 775 308**
Italija	**40 304 729**	**38 122 721**
Latvija	**865 501**	**818 645**
Lihtenštajn	**3 725**	**3 524**

[105] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D1071.
[106] Podatki za obdobje od januarja do avgusta 2019 temeljijo na Sporočilu Komisije C(2018) 2801 final z dne 15. maja 2018, ki je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2018_2801_en.pdf.
[107] Podatki za obdobji od septembra do decembra 2019 in od januarja do avgusta 2020 temeljijo na Sporočilu Komisije C(2019) 3288 final, ki je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf.

Litva	**1 792 324**	**1 695 292**
Luksemburg	**467 394**	**442 090**
Malta	**354 798**	**335 590**
Nizozemska	**14 291 411**	**13 517 705**
Norveška	**3 314 570**	**3 135 127**
Poljska	**39 282 170**	**37 155 520**
Portugalska	**6 478 775**	**6 128 029**
Romunija	**14 941 290**	**14 132 401**
Slovaška	**4 752 513**	**4 495 223**
Slovenija	**1 577 714**	**1 492 300**
Španija	**32 660 234**	**30 892 081**
Švedska	**3 457 106**	**3 269 946**
Združeno kraljestvo	**44 480 623**	**42 072 540**
Skupaj	**397 124 722**	**375 625 270**

Dodatek 8

Preglednica 8.1: Neporabljena sredstva NER300 na podlagi demonstracijskih projektov na področju energije InnovFin (EDP) in dolžniških instrumentov v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF DI): podprti projekti v obdobju od avgusta 2019 do junija 2020

Naslov projekta	Opis
VOLTALIS (EDP)	Voltalis je agregator za prilagajanje odjema v elektroenergetskem sektorju. Zagotavlja pametne tehnične rešitve, da lahko gospodinjski ter mali poslovni in industrijski odjemalci sodelujejo na trgih energije in izkoristijo svoje možnosti prilagajanja. S projektom se bosta izboljšali zanesljivost oskrbe, saj se bo zmanjšalo tveganje izpadov, in energijska učinkovitost, saj se bo zmanjšala skupna poraba električne energije. Projektu Voltalis je bilo dodeljeno posojilo v višini 20 milijonov EUR, financirano iz neporabljenih sredstev programa NER300.
STEELANOL (EDP): Napredna proizvodnja biogoriva iz odpadnega plina, ki nastane pri proizvodnji jekla	Operacija Steelanol je prejela posojilo v višini 75 milijonov EUR, ki je v celoti zavarovano z neporabljenimi sredstvi programa NER300, da bi se podprla predstavitev nizkoogljične proizvodnje jekla. Namen prvega takega projekta je predstaviti učinkovito pot za proizvodnjo bioetanola iz lesnih odpadkov kot surovine in jo v celoti vključiti v veliko jeklarno. Predstavlja pomemben dosežek v razogljičenju sektorja.
EV Charging Italy (CEF DI)	Namen projekta je razviti infrastrukturo za polnjenje električnih vozil v Italiji. Vključeval bo postavitev približno 6 850 polnilnih mest in s tem povezanih priključkov na distribucijsko omrežje v obdobju 2019–2023. Financiranje projekta v višini 25 milijonov EUR je v celoti zavarovano z neporabljenimi sredstvi programa NER300.
Hamburger Hochbahn E-mobility programme (CEF DI)	Ta projekt družbe Hamburger Hochbahn, javnega prevoznika v Hamburgu, je namenjen prenovi in elektrifikaciji voznega parka mestnega javnega prometa v Hamburgu, in sicer z zamenjavo obstoječih dizelskih avtobusov s 100 električnimi avtobusi in vzpostavitvijo s tem povezane infrastrukture za polnjenje. Nosilec projekta za svoje električne avtobuse uporablja izključno certificirano energijo iz obnovljivih virov. Strategija podjetja določa, da mora biti infrastruktura za polnjenje modularna in prilagodljiva, preprosta za vzdrževanje ter visoko energijsko in stroškovno učinkovita.

VHH Hamburg e-mobility programme (CEF DI)	Namen tega projekta je podpreti VHH, javnega prevoznika v Hamburgu, pri nakupu približno 155 električnih avtobusov, ki naj bi zamenjali stare dizelske avtobuse, in izgradnji s tem povezane infrastrukture za polnjenje. Vključuje prilagoditev štirih avtobusnih garaž električni mobilnosti, izgradnjo nove avtobusne garaže, prilagojene električnim avtobusom, ter uvedbo programske opreme in informacijskih sistemov. Nosilec projekta uporablja izključno certificirano energijo iz obnovljivih virov.
LIGNOL (PDA)	Namen tega projekta je podpreti izgradnjo obrata za proizvodnjo Lignola v obstoječem obratu za proizvodnjo celuloze v Mörrumu na Švedskem, v katerem naj bi letno proizvedli približno 185 000 ton Lignola (obnovljivega bioolja na osnovi lignina, ki ga je mogoče do katerega koli razmerja dodati mešanicam za motorje z notranjim izgorevanjem in je primeren za mešanje z letalskim gorivom). Poleg tega, da se s tem zmanjšujejo emisije CO_2 iz švedskega prometnega sektorja, je proizvodni postopek za Lignol visoko energijsko učinkovit in ne povzroča strupenih emisij ali škodljivih odpadkov. Ocenjeni predstavitveni stroški znašajo 105,5 milijona EUR.
Solar Thermo Electric Magaldi (PDA)	Namen tega projekta, katerega sedež je v Italiji, je podpreti prvi tovrstni obrat, ki temelji na novem konceptu proizvodnje in shranjevanja sončne toplotne energije ter proizvaja zeleno električno energijo, ki jo je mogoče razpošiljati na zahtevo. Obrat bo zagotavljal neprekinjeno dobavo električne energije iz obnovljivih virov, ne da bi bilo treba zgraditi dolge daljnovode, s čimer se nadomestijo stroški termoelektrarn, ki delujejo na težko kurilno olje ali dizelsko gorivo. Skupna električna energija, letno proizvedena v obratu, naj bi znašala približno 14 300 MWh/leto. Stroški bodo po trenutnih ocenah znašali 36 milijonov EUR.
BIOFOREVER (PDA)	Namen tega projekta je podpreti predstavitveno biorafinerijo za proizvodnjo etanola iz lesa, ki bo stala v Rotterdamu in bo proizvedla 8 000 ton etanola na leto. Vložek v proizvodnem procesu bodo lesni odpadki razreda A ali B, rezultat proizvodnega procesa pa bo etanol za biogoriva. Predstavitveni stroški projekta so ocenjeni na 30 milijonov EUR.